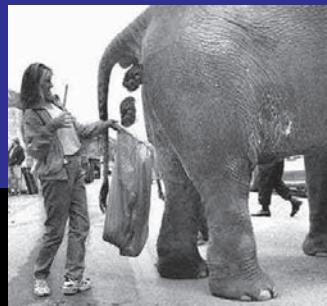

Broj 11, maj /svibanj 2012. godine

STANJE MLADIH U BOSNI I HERCEGOVINI

ŽELITE (ZA)RADITI?
POSLA IMA!

CYBERBULLYING
Seksualno nasilje na internetu

ŠTA RADE MLADI
u Srbiji, Hrvatskoj, Crnoj Gori ...

17.11

OBILJEŽEN DAN SREDNJOŠKOLACA U BIH

Povodom 17.11., ASuBiH je organizirala obilježavanje ovog, srednjoškolcima važnog datuma.

Piše: Mirza Šalković

Asocijacija srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini je u petnaest bosanskohercegovačkih gradova obilježila 17.11., Dan srednjoškolaca. Organiziranjem posebnih programa željelo se probuditi svijest srednjoškolaca i animirati ih u cilju njihove aktivnije uloge u društvu. 17.11. se u našoj zemlji obilježava tek posljednjih nekoliko godina kao Dan srednjoškolaca, no u mnogi zemljama ovaj datum je itekako bitan i za srednjoškolce i za studente jer podsjeća na studentska stradanja 1939. godine i stoljećima se širom svijeta obilježava i kao Dan studenata. Zajedno sa partnerskom organizacijom Omladinskom Novinskom Asocijacijom Asocijacija srednjoškolaca u BiH je posebnim programima na centralnim trgovima u 15 BH gradova obilježila ovaj datum. Peter-Josip Bevanda, PR Manager Asocijacije kaže kako se današnjim programima željela probuditi svijest srednjoškolaca i skrenuti im pažnja na njihova prava i potrebu aktivnije uloge u društvu. "Dan srednjoškolaca smo obilježili u 15 gradova

Bosne i Hercegovine. To su Sarajevo, Mostar, Tuzla, Brčko, Gradiška, Istočno Sarajevo, Srebrenik, Goražde, Busovača, Trebinje, Visoko, Bihać, Velika Kladuša, Sanski Most, Zenica." Ovo je dan kada želimo udružiti snagu sa znanjem, želimo svojim djelovanjem doprinjeti obogaćenju našeg obrazovnog procesa u BiH. Dan koji nam pruža priliku da pokažemo našu snagu, želju, brojnost i energiju. Cilj obilježavanja je probuditi svijest kako srednjoškolaca tako i svih građana o greškama u obrazovnom sistemu BiH. "Nažalost - kaže Bevanda - većina srednjoškolaca i ne zna da Dan srednjoškolaca uopće postoji." Inače, širom svijeta se 17. 11. godinama obilježava kao Dan studenata u znak sjećanja na 1200 praških studenata deportiranih u koncentracione logore. Postao je simbol za studentska stradanja, a kako se 17. 11. 1989. godine dogodio i otpor čeških i slovačkih studenata vlasti koja je željela ugušiti pobunu protiv komunističkog režima. Također je i simbol borbe za slobodu i demokratiju.

Novosti Omladinske novinske asocijacije u Bosni i Hercegovini ONAuBiH i izvan BiH

Međunarodna saradnja sa omladinskim organizacijama sličnih ciljeva, unaprijeđenje magazina Karike, osnivanje Lokalnih timova... radilo se.

Piše: Antonija Ivanković

Šest članova Omladinske novinske asocijacije u Bosni i Hercegovini sudjelovalo je na seminaru „Creative Forces“ u Makedoniji koji je održan u Skopju od 31.6 do 5.11. Organizatori seminara „Mladi info“ Makedonija ponudili su ONAuBiH-ovcima četverodnevni trening na polju digitalne komunikacije i pisanja za web te dvodnevnu konferenciju na temu Young journalists and protection of authors rights online.

U bogatome rasporedu treninga naučili smo kako iskoristiti web za promociju i oglašavanje, kako definirati i upoznati svoju ciljnu grupu, kako napraviti i prezentirati photo-story ili priču u slikama, te kako uklopiti tradicionalne medije u novo, digitalno doba. Na dvodnevnoj konferenciji, mogli smo čuti mlade novinare o problemima s kojima su se oni susretali kada su tek počeli pisati za web i osnivati svoje portale i blogove, kako su se nosili s tim problemima i na kraju, kako su iste riješili. ONAuBiH predstavnici su sa ostalim učesnicima seminara posjetili i nacionalnu televiziju TV Alsat gdje im je urednik web portala televizije praktično objasnio kako se uređuje i na kojem principu radi jedan portal. Sa napunjenim baterijama i novim znanjima ONAuBiH tim se vraća još motiviraniji i spremniji za nove pobjede.

Nakon Makedonije, pet članova Omladinske novinske asocijacije sudjelovalo je na seminaru u Bugarskoj. Seminar, koji je organizirala partnerska organizacija ONAuBiH-a, Youth media association Bulgaria, je trajao od 12.11. do 16.11. Teme koje su se obrađivale bile su elektronski i tradicionalni mediji. Na radionicama su učesnici mogli naučiti kako se kreira koncept za TV, radio i elektronske medije, kako koristiti software za uređivanje videoa i audia, kako napraviti svoj vlastiti e-magazin i blog, te kako se radi i koja je razlika između intervjuja za TV, radio i web. Organiziran je i posjet TV stanici TV Stara Zagora gdje su učesnici mogli pitati sve što ih zanima u vezi s televizijskim poslom. Nekima od njih (među njima i jednom ONAuBiH-ovcu) se studio za vijesti toliko svidio da su u njemu snimili improvizirane vijesti, ali na šaljiv način. Pored posjeta TV stanici organizirani su i posjet muzeju, kulturno-istorijskom obilazak grada, te sastanak s gradonačelnikom Stare Zagore.

ONAuBiH upisuje još jedan plus u rubriku za seminare i međunarodnu suradnju, ali i ostavlja mjesto za još mnogo istih. Napredovali smo i što se tiče naših i vaših „Karika“. Pored baze dopisnika koji nam za svaki broj šalju svoje tekstove, redakcija Karika je stvorila i bazu fotografija koja olakšava rad u redakciji.

Izdavač:

Udruženje Omladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini

Glavni i odgovorni urednik:

Haris Dedović

Dopisništvo:

Katarina Jović, Deni Hadžić, Hrvoje Bašić, Maja Jeftić, Mirza Šalković, Zvjezdana Marković, Aldina Delanović, Adrijana Milosavljević, Biljana Matijević

Lektor:

Amila Selimović, Zorana Krstićević, Aleksandra Šuvira, Maja Mišković

Kontakt:

Tel./fax: +38733205850,
Hamđije
Kreševljakovića 68 -
Drvenija; 71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina;
onaubih.karike@gmail.com
Web: <http://onabih.ba>

Novi problemi

FOTOGRAFIJE GOLIH MALOLJETNIKA, DJEČIJA PORNOGRAFIJA, TEŠKI UDARI NA UGLED...

Ponukani vijestima o širenju „cyberbullying-a“, putem Facebook-a, ali i izdašnoj borbi protiv ove pošasti, kontaktirali smo glavnog administratora fb-grupe „ANTI Glamour“ i saznali o čemu se ustvari radilo

Piše: Haris Dedović

Ovih dana se na bosanskohercegovačkim news-portalima pojavila vijest o „cyberbullying-u“ na području Bosne i Hercegovine. Vrlo vjerovatno se mnogi od nas prvi put susreću sa ovim pojmom. Termin cyberbullying (u prevodu, maltretiranje putem modernih tehnologija, prev. aut.) se definije kao činjenje zla drugim ljudima koristeći internet i sa internetom povezane tehnologije. U praksi to otrlikuje izgleda ovako: Neko vas doda za prijatelja na facebook-u (ili nekoj drugoj društvenoj mreži), a onda poskida vaše sadržaje i koristi ih u svrhu klevete, blamiranja, omalovažavanja vas ili vama dragih osoba.

„Glamour“

Na popularnom facebook-u se pojavilo više desetina fb-grupa koje u svome imenu sadrže ime grada ili mjesta, uz dodatak „glamour“. Sadržaj grupa se sastoji od slika i screen shot-ova maloljetnika i maloljetnica u eksplicitnim pozama, vrlo često u donjem vešu ili bez odjeće uopšte. Također su se stavljali screen shot-ovi iz privatnih video i pisanih konverzacija koje su, isto tako, imali vrlo intiman sadržaj. U opisima (caption) slika vrlo često se moglo naći na stvarno ime i prezime, nadimke, ali i neke, nazovimo informacije o seksualnim ili društvenim aktivnostima maloljetnika, koje su vrlo često bile samo klevetanje i tračevi.

Građanski aktivizam

Vrlo brzo nastao je pokret, također u vidu fb-grupe, nazvan „ANTI Glamour“. Razgovarali smo sa glavnim administratorom te grupe, čiji identitet nećemo otkriti iz sigurnosnih razloga. Na naše pitanje kako je uopšte saznao za ovaj trend kaže: „Slučajno sam vidio kod nekoliko prijatelja na fejsu, pa ono podsmijesi, kritike, ismijavanja šta već Zgrozio sam se, jer je sadržaj koji je “komentatorima” izazivao smijeh bio užasan! Bilo je svega, od pornografije, preko zadiranja u tuđu privatnost, huškanja, kleveta itd.“ Admin kaže da je prema njegovim informacijama pravljenje stranica počelo prije dva, tri mjeseca. Iskustvo nam govori, da u Bosni i Hercegovini, pojedinci ne brinu za društvene probleme ukoliko ih lično ne diraju pa smo pitali Admina, odakle ideja za pravljenje jednog pokreta koje se bori protiv ovih stvari: „Ja sam odgovoran za “rođenje” grupe“ – te skromno dodaje – „vjerujem da je ideja već postojala, ali eto ja sam prvi učinio nešto ozbiljno po tom pitanju. Pridružila su se još dva administratora, u međuvremenu, i tako smo počeli smo sa „ANTI Glamour-om“. To je trebao biti neki trenutni revolt, ali prihvaćeno je bolje nego što smo očekivali! Već nekih 2000 raspoloženih, moralnih, hrabrih ljudi je tu!“ O ostalim članovima pokreta saznajemo das u svim studenti iz Sarajeva. Pridružujući se, neki manje, neki više aktivno su uzeli učešće u istraživanju i pronalaženju glamour-grupa. Glavni administrator naglašava, također, da pored glavnih ljudi u ekipi, iznimno su bitni svi ostali koji su se priključili (trenutno, grupa broji oko 2000 članova) i koji na svaku objavu ANTI Glamour-a, prijavljuju spomenute grupe. ANTI Glamour je do sada usaglio oko 20 velikih glamour-grupa, koje su imale između 500 i 1000 članova, a brojka ugašenih, manjih grupa (50-200 članova) je oko 30.

Nerazvijenost u borbi protiv cyber kriminala

Naš sagovornik naglašava da su se pored narušavanja privatnosti, tj. skidanja sadržaja sa facebook profila, dešavale i direktnе krađe sa korisničkih računara, u vidu hack-ovanja ili pod krikom lažnih prijateljstava. Takav oblik uzimanja podataka, bez pristanka vlasnika, se smatra ozbilnjim krivičnim prestupom kao i krađa materijalnih svojina. Neke grupe su se zatvorile preko prijave Facebook Balkan Timu, ali spomenuti tim, prema riječima našeg sagovornika, je prilično nemoćan u tom smislu da nikoga ne može spriječiti da napravi novu grupu. „Tu moraju reagovati pripadnici FUP-a, kojem bi Facebook Balkan Tim pružio sve potrebne informacije za ulazak u trag prestupnicima. Nakon identifikovanja prestupnika FUB bi ih morao i zakonski kazniti“ – kaže Admin. MUP FBiH je dao velika obećanja, ali kroz vrijeme se pokazalo da ni to (kao i sve druge stvari koje ne žele da rade) nije u njihovoj nadležnosti. U svom saopštenju su iznijeli stav da je spornenute sadržaje „teško okarakterisati kao dječju pornografiju... i teško je da bi se većina slika mogla svrstati

i pod Nivo 1.“ (Nivo 1. – najniži nivo klasifikacije fotografija i materijala za koje se sumnja da sadrže dječju pornografiju). Administratori iz ANTI Glamour-a su izjavili da će i dalje nastaviti rad na rješavanju ovog problema, bez obzira na neaktivnost državnih institucija.

Međunaslov: Žrtve, njihove traume i rješenja...

Pripadnici glavnog tima ANTI Glamour-a otišli su korak dalje. Pored aktivnog rada na zatvaranju stranica, počeli su i rad na tretmanu žrtava cyberbullying-a. U ovaj pokret dobrovoljno se uključilo i nekoliko psihologa koji odgovaraju na e-mailove žrtava. „Javljaju se djeca s traumama i depresijom. Čak je bio i jedan pokušaj samoubistva rezanjem vena.“ – kaže glavni administrator. Na svu sreću, tim radi odlično te je sve manje ovakvih slučajeva.

Na kraju nam ostaje samo da pohvalimo ove dobre i hrabre ljude, koji su svojim primjerom dokazali da ujedinjenjem i uz malo želje za pomoći drugima, možemo napraviti velike promjene.

Napomena:

Ova publikacija (Omladinski magazin “Karike”) je urađena uz pomoć SHL-a. Sadržaj publikacije je isključivo odgovornost ONA u BiH, i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta SHL-a.

Jedan od screen shot-ova koji je objavljen, a proizlazio je iz privatne video konverzacije.

Razmjena · prije 4 sati · Benjamin Bogdanic i 5 ostalih se ovo svđa.
Otvoreno pokazivanje slike, djevojke, i naravno vrlo negativan komentar o njoj.

Omladinske zadruge

ŽELITE (ZA)RADITI? POSLA IMA!

Zastarjeli zakoni, nesaradnja sa drugim organizacijama, neaktivni studenti- neki su od problema ove odlične prilike koja traje godinama i koja se mora modernizovati i maksimalno iskoristiti

Piše: Biljana Matijević

Iako je traganje za studentskim poslovima avantura koja rijetko ima sretan završetak, nemojte da se obeshrabrite. Postoje određene opcije koje su vam na raspolaganju i koje vam mogu olakšati potragu. Jedna od njih su i omladinske zadruge. Na području Banja Luke trenutno postoje dvije takve zadruge – „KAB“ i „SOS“.

Omladinske i studentske zadruge se u Republici Srpskoj organizuju po teritorijalnom principu. U skladu sa veličinom grada određuje se i broj zadruga. Tako Banja Luka i Bjeljina trenutno imaju po dvije omladinske zadruge, dok u drugim gradovima postoji po jedna zadruga. Svaka zadruga posluje na teritoriji grada u kome se nalazi, i ne bi trebala da konkuriše za obavljanje poslova kod poslodavaca koji se nalaze van njene teritorije.

Sve zadruge iz Republike Srpske organizovane su u Savez studentskih i omladinskih zadruga. Taj savez se finansira iz članskog doprinosa zadruge, 1% na neto zaradu zadrugara, i iz tih sredstava se izdvaja za projekte pomoći zadrugama i razvoju zadrugarstva u Republici Srpskoj. Djelatnost zadruge određena je Zakonom o omladinskim i studentskim zadrugama kao organizovano obavljanje poslova za potrebe pravnih i fizičkih lica koji nemaju karakter radnog odnosa. A to su privremeni, povremeni poslovi, sezonski poslovi i poslovi zamjene odsutnog radnika.

„Trenutno nam Zakon o radu sužava djelatnost. Radi se o činjenici da se na poslovima koji su u Kolektivnom ugovoru poslodavca sistematizovani kao privremeni i povremeni poslovi ne može raditi više od 60 dana u toku jedne kalendarske godine dok rad na sezonskim poslovima nije toliko ograničen“, ističe direktor omladinske zadruge „KAB“, Ivo Turkeš. Osnovna cijena je 5 KM na sat, a najčešće angažman traje 4 – 5 sati dnevno, što nas dovodi do dnevnice od nekih 20 – 25 KM. Za poslove koji traju duže, kao što su na primjer sezonski poslovi, cijena se dogovara sa poslodavcem a i satnica u tim slučajevima bude manja.

Kada se radi o poslovima koje studenti mogu da obavljaju preko omladinskih zadruga, to su poslovi u poljoprivredi koji su sezonskog karaktera, kao što su prerada voća, povrća, sakupljanje šumskih plodova. Zatim, tu su poslovi po raznim institucijama, promoterski poslovi itd. „Najviše poslova nekada je bilo na utovaru i istovaru. Automatizacijom obavljanja ovih poslova, njihov broj se poprilično smanjio tako da su sada dosta rijetki, iako se još uvijek pojavljuju. Poslove na građevini još uvijek ne radimo, jer su to opasni poslovi i ne želimo svoje članove da šaljemo na takve poslove. „Sve u svemu, poslova je sada u odnosu na period prije rata neuporedivo manje.“, ističe Turkeš. Za muškarce se izgleda može naći više posla, dok je za djevojke dosta manje poslova. One, na primjer, obavljaju promoterske poslove ili poslove na preradi voća i povrća jer su dosta spremnije i pažljivije. „Što se tiče naših članova, znalo je biti jako zanimljivih slučajeva. Na primjer, jednom je došla djevojka koja je bila sportista. Kada smo joj rekli da trenutno nemamo posla za nju jer smo tada imali samo poslove kopanja, ona je bez imalo dvoumljenja tražila da je angažujemo na obavljanju tog posla.“, ispričao nam je Turkeš. Veoma dobar primjer toga da se ni djevojke ne plaže teškog fizičkog posla, zar ne? S obzirom da članovi omladinskih zadruga mogu da budu studenti, ali nisu isključivo oni, pitali smo postojecim omladinskim zadrugama da li u Banjoj Luci postoje zadruge koje se bave obezbjeđivanjem poslova isključivo studentima. Odgovor je bio odričan. „Dolazili su neki studenti kod nas da se raspitaju na koji način mogu da osnuju studentsku zadrugu. Mi smo im pomogli sve ono što smo mogli. Objasnili smo im šta treba da urade, na koji način funkcioniše zadrugarstvo, jer obaveza je postojeci zadruga je da drugima koji žele da uđu u sistem zadrugarstva pruže svu neophodnu pomoć. Ali poslije toga nam se nisu javili.“, kažu nadležni u omladinskoj zadruci „KAB“.

Osnovni problem koji se javlja pri osnivanju omladinske ili studentske zadruge jeste zakonska regulativa koja reguliše oblast zadrugarstva, a koja je relativno komplikovana.

Pored Zakona o omladinskim i studentskim zadrugama, iz 1996. godine (a koji je istovjetan onome koji je 1988. godine donesen u bivšoj državi, što ukazuje na njegovu prilagođenost savremenim potrebama), tu su i zakoni koji regulišu fiskalnu, odnosno poresku oblast- a sa druge strane, tu su i zakoni koji regulišu radni odnos.

„Sve to na prvi pogled izgleda lijepo – odete, osnjujete zadrugu, radite, pokupite novac za svoj rad,... Problem je prije svega u tome što zadruga mora da ima zaposlen određeni broj profesionalnih lica. Svaka zadruga ima svoje organe i ona bez profesionalaca teško može da funkcioniše. Zadruga mora da ima odgovorno lice koje je zastupa, a nijedan student ne može biti u profesionalnom radnom odnosu. Takođe, potrebitno je osoblje kako bi se pronašli poslovi. Smatram da bi studentska zadruga ovde trebala imati određenu prednost, a Vlada i naročito Ministarstvo za porodicu, omladinu i sport treba da stimuliši ovaj vid rada. Ali, i kada bi pronašli posao, potrebitno je sve administrativno završiti. Sve te poslove treba ubaciti u legalne finansijske tokove. Kao što vidite procedura nije jednostavna.“, objašnjava Turkeš.

Da li je problem u nama, poslovima ili poslodavcima?

Pored zastarjele zakonske regulative koja direktno reguliše oblast djelovanja omladinskih zadruga, rad im otežava i način oporezivanja.

Zadruge su kao institucije dodatno oporezovane, što ih dovodi u nezavidan položaj, jer su skuplji u odnosu na tržiste pa poslodavci nemaju interesa da ih angažuju, te stoga često pribegavaju drugim načinima zapošljavanja potrebnih radnika. „Ono što je važno istaći jeste da je obavljanje poslova preko zadruga, kako i sam Zakon kaže, organizованo, što znači da se na taj način poslovi uvede u legalne tokove, sva plaćanja obavljuju se preko ţiroračuna, bezgotovinski i smanjuje se obim sive ekonomije. U tome je prednost organizovanog obavljanja poslova za državu.“, naglašava direktor omladinske zadruge „SOS“, Mile Erceg.

Saradnja sa državom i drugim studentskim i omladinskim organizacijama

U obje omladinske zadruge ističu kako su u poslednje vrijeme uspostavili bolje i korektnije odnose sa Ministarstvom rada, Ministarstvom finansija i Poreskom upravom. Trenutno se radi na izmjeni Zakona o omladinskim i studentskim zadrugama, u toku su i izmjene Zakona o radu, i drugih zakona koji regulišu oblast studentskog angažovanja. Jedna od najvećih promjena trebala bi ići u pravcu toga da se rad koji se obavlja preko studentskih zadruga njenim članovima računa kao dio staža, s obzirom da se plaća penziono i invalidsko osiguranje, a onima koji obavljaju poslove to se nigdje ne evidentira. Naravno, veoma je upitno kada će se šta od navedenog uspjeti realizovati, jer kao što znamo Narodna skupština je završila svoj mandat, tako da do novog saziva sve ostaje u fazi planova, priprema i kojekavih razmatranja. Ipak, postoji nuda da će u dogledno vrijeme oblast zadrugarstva u Republici Srpskoj biti adekvatno uređena, na što ukazuje i postojanje Međunarodne konvencije o razvoju zadrugarstva, pa država na svom putu ka Evropskoj uniji mora da reguliše i tu oblast na adekvatan način. U omladinskim zadrugama predlažu da rješenje bude slično onome u Srbiji – nezaposlena lica koja su na birou mogu da rade neograničeno, s tim što plaćaju pune poreze i doprinose i to im se sve obračunava u staž. Studenti i daci su vrlo malo oporezovani i stoga su u povoljnijoj poziciji zbog njihovih cijena rada za poslodavce, ali im se rad zato ne računa u staž. Tako poslodavci rado uzimaju studente za obavljanje kraćih poslova jer su i cijene manje zbog smanjenih nameta.

Problemi, dakle postoje na svakoj strani. Zakoni i ostali propisi nisu u skladu sa potrebama privrede, jer su zastarjeli i spremni za velike izmjene. Omladinske zadruge, otprilike isto kao i Zakon kojim su regulisane, sve više zaostaju za vremenom u kome treba da opstanu, a dobra ilustracija je i činjenica da nijedna zadruga, niti Savez nemaju svoju internet stranicu. Takođe, saradnja između zadruga i ostalih studentskih i omladinskih organizacija nije na zavidnom nivou. „Mi smo prije imali bolju saradnju. Onda je to nekako sve stalo. Šta je razlog, ne znam. Ali oni se nama ne obraćaju, mi se njima ne obraćamo, zato što nemamo potrebe iz jednostavnog razloga što smo mi samostalna, neprofitna organizacija.“, kaže nam Erceg. Pa ni studenti nisu svijetla tačka u svemu ovome – „Nezaposleni ljudi koji traže da obavljaju sezonske poslove dolaze kod nas ujutro u osam sati, dok studenti dolaze u jedan popodne. I to nešto govorii“, mišljenje je Turkeša. Sve u svemu, puno posla za sve, i prije nego što uopšte dođemo do posla.

Ljiljana Zurovac

Izvršna direktorica Vijeća za štampu u BiH

SLOBODA I ODGOVORNOST MEDIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Samoregulacija medija kao osnov odgovornog izvještavanja

Građani i novinari zajedno u borbi za istinu – moto je Vijeća za štampu u BiH, samoregulacijskog tijela za štampane i online medije, označavajući suštinu samoregulacije medija: slobodu izvještavanja bez pritiska i kontrole od strane države, s profesionalnom odgovornošću prema građanima čije je demokratsko pravo imati istinitu i pravovremenu informaciju. Bez slobodnih medija nema demokracije. Zato je dobro uspostavljena i razvijena samoregulacija medija, kao demokratska kategorija, preporučena od Vijeća Europe, i navedena kao veoma bitan indikator za mjerjenje medijskih sloboda u zemljama članicama Vijeća Europe.

U Bosni i Hercegovini je Vijeće za štampu, www.vzs.ba, uspostavljeno prije 12 godina. To je bilo prvo medijsko samoregulacijsko tijelo u regionu i danas, temeljem svojih iskustava pomaže kolegama iz zemalja Zapadnog Balkana i Jugoistočne Europe da osnuju i razviju slična tijela i u svojim zemljama. Punopravni je član AIPCE-a, Alijanse nezavisnih Vijeća za štampu Europe www.aipce.org

Specifičnost samoregulacije medija je da novinari i urednici sami uređuju svoje profesionalne standarde, usvajanjem i prihvatanjem Kodeksa za štampu, koji je obavezujući za sve novinare i kojim su propisane upute za profesionalno i istinito izvještavanje. Kodeks je baziran na Konvenciji o poštovanju ljudskih prava i sloboda, Poveljama i Preporukama Vijeća Europe o medijskim slobodama, Konvenciji o pravima djeteta, kao i na temelju zakona i Ustava BiH. Poštujuci odredbe Kodeksa za štampu novinari štite svoju profesiju, štiteći sebe kao profesionalce koji slobodno i bez ograničenja izvještavaju javnost, u interesu javnosti, u interesu građana BiH.

Poštujuci Članove Kodeksa koji se odnose na pravo na odgovor, reagiranje i žalbu, daje se pravo svakom građaninu BiH da reagira na netačno, neprofesionalno ili manipulativno medijsko izvještavanje. Objavom demantija i ispravke informacija, dobijenih direktno od žalbenika i posredstvom Vijeća za štampu, ili izvinjenjem, uredništvo medija pokazuje spremnost prihvatanja ispravke neistinitih ili nepotpunih navoda samo-korekcijom bez cenzure i nametanja kazni, u isto vrijeme pokazujući prihvatanje i uvažavanje kritičkog mišljenja građana, zbog kojih medij i postoji. S druge strane, samoregulacijskom objavom ispravki i demantija, uredništvo štiti svoj medij i svoje novinare od nepotrebnih tužbi po klevetu, a država je pošteđena dugih i skupih sudskega procesa. Positivnom

korekcijom i ukazivanjem uredništvu na propuste u izvještavanju, podiže se svijest o odgovornosti medija, i gradi kritičku svijest građana, koja je bitna za sprječavanje manipulativnog i jednostranog medijskog izvještavanja.

Brzim i besplatnim posredovanjem Vijeća za štampu u BiH, građani dobijaju moralnu satisfakciju, objavom ispravki informacija u kratkom roku, što je mnogim građanima puno bitnije od eventualne pozitivne sudske presude, često i po nekoliko godina nakon ulaganja tužbe, uvijek uz velike troškove. Građani u BiH koriste svoje pravo na žalbu, svoje pravo na reagiranje. Ono može biti upućeno na pisanje štampe i online medija, bez obzira da li se pogrešni navodi u tekstu lično tiču građanina koji se žali ili ne.

Neovisno tijelo Vijeće za štampu, Žalbena komisija, satavljeno od 9 članova (novinari, sudije, advokati, akademski građani), razmatra žalbe građana, i u skladu sa žalbom, izvornim tekstrom, Kodeksom za štampu i uredničkim odgovorom na žalbu, donosi odluku o tome ima li kršenja Kodeksa ili nema. Također, Žalbena komisija ima mandat reagirati na neprofesionalno objavljene tekstove i bez žalbi građana, naročito ako se radi o kršenju Kodeksa kada su u pitanju djeca i maloljetnici.

Mediji u BiH prihvataju samoregulaciju, više od polovine upućenih reagiranja od građana bude objavljeno prije ili odmah nakon posredovanja Vijeća za štampu prema mediju. To je jako dobar pokazatelj odgovornosti uredništava medija prema onima koji čitaju novine i magazine ili posjećuju portale. Time se stiče povjerenje građana.

Od prošlog obilježavanja Dana slobode medija, 2011., Vijeće za štampu u BiH je zaprimilo oko 180 žalbi građana na pisanje štampe i online medije, kao i na anonimne komentare koji šire govor mržnje, huškanje, nacionalnu i vjersku netrpeljivost.

U ovom periodu je, samoregulacijski, u medijima objavljeno 52% reagiranja građana, 30% žalbi su prihvaćene, s utvrđenim kršenjem Kodeksa za štampu, a 18% žalbi je odbijeno, kao neosnovane, jer se radilo o profesionalno napisanim tekstovima.

Najviše kršenja Kodeksa za štampu je bilo kod Članova: 1- Opće odredbe, 3- Huškanje, 4- Diskriminacija, 7- Pravo na odgovor, 9 - Privatnost i 10 - Osobe optužene za krivična djela.

Nevrijeme za mlade u Tuzli

Kako studenti u Tuzli dobijaju poslove? Šta i kako rade studentski servisi? Koji su problemi, a koje pogodnosti?

Piše: Ivana Bilić

Tvornice prestaju s radom, radnici nakon dugogodišnjeg staža dobijaju otkaze, diplomirani mladi ljudi ne mogu sastaviti dvije godine na istom radnom mjestu. Za studente se govori da je to neradnička masa koja parazitira na svojim, starim i već od posla umornim, roditeljima. Svi moji prijatelji koji studiraju van Bosne i Hercegovine, osim fakulteta, imaju još neki dodatni posao koji im olakšava studiranje u finansijskom smislu, ali i u smislu osamostaljenja. Kod nas postoje pokušaji, postoje i institucije za zapošljavanje studenata, ali je njihov rad ograničen potražnjom firmi za studentima radnicima, koje gotovo da i nema.

U Tuzli postoji nekoliko studentskih servisa. Kroz četiri godine studiranja, prijavila sam se u tri. Radila sam razne poslove, no nijedan od njih mi nisu osigurali studentski servisi. Ne znam kako to ide u drugim gradovima, no u Tuzli moraš imati poznanstva kako bi dobio privremeno zaposlenje i barem malo olakšao svojim roditeljima financiranje vlastitog školovanja.

Moj prvi posao bio je rad na Kongresu doktora. Tad sam zapravo i čula da postoji jedan takav studentski servis. Rekli su mi da se moram tamo prijaviti kako bih mogla, preko njih, prvi put kao student, primiti svoj zarađeni novac. Prijavila sam se i uredno primila onoliko koliko sam zaradila. Od tada sam sve poslove dobivala zahvaljujući isključivo ljudima koji me znaju s tih kongresa i seminara.

Mnogi se prijave i prije samog zaposlenja, tako bi zapravo trebalo i biti. Studentski servisi bi trebali biti posrednik između poslodavaca i radnika – studenata. Međutim, rijetko se traže takvi radnici. Na listi od oko 40 poslova, nikoga od studenata koje poznajem, nisam uspjela pronaći ni u jednom.

Studentski posao

DA LI POSLODAVCI U TUZLI ŽELE STUDENTE!?

Poznajem duduše, dosta studenata konobara, studenata promotora i anketara, no svi su dobili posao isključivo preko prijatelja, prijatelja njihovih prijatelja itd.

Student Goran S. kaže da su ga jednom nazvali, mada je već godinama prijavljen u servisu, no nije mogao prihvati radno mjesto jer bi radio puno radno vrijeme, zbog čega ne bi mogao pohađati predavanja. Također je misljenja da djevojke lakše nalaze poslove kao promoterke.

U Zadruzi „Studentski servis Tuzla“ kažu da poslodavac ima mogućnost angažirati studenta na najviše četiri sata dnevno.

Problem je također što studenti uopće ne znaju za ovake institucije. U zadruzi kažu da najboljom promocijom smatraju „World Of Mouth“ marketing, dakle, preporuke dugoročnih klijenata. Postoji i web-stranica www.studentskiservis.ba

U njihovoj je zadruzi trenutno evidentirano oko 3 000 studenata u potrazi za poslom. Na godišnjem nivou angažira se veliki broj studenata, ali ipak nedovoljno u odnosu na broj studenata koji su u potrazi za poslom. U zadruzi smatraju da je problem isključivo u vlasnicima kompanija na tržištu BiH. Angažmanom studenata olakšali bi njihovo obrazovanje, a zauzvrat bi dobili kvalitetnu pomoćnu radnu snagu, čiji bi angažman imao veoma prihvatljivu cijenu.

Ipak se lakše koristiti nepotizmom nego se obratiti studentskim servisima koji su puni studenata željnih radnogtiskustava. Nažlost, još uvijek im je to iskustvo teško stići.

Komšiluk

63% STUDENATA ŽELI NAPUSTITI SRBIJU, NAKON STUDIJA!

Tranzicija Balkana u demokratiju i kapitalizam stvara svim mladim ljudima ovog podneblja slične probleme. Problemi koje imaju mladi u Srbiji su korupcija, nezaposlenost i nepotizam...koja traje godinama i koja se mora modernizovati i maksimalno iskoristiti

Piše: Adrijana Milosavljević, Srbija

Migracije srpske omladine iz manjih gradova u Beograd sve su češće. Svi koji ostanu u svom rodnom gradu znaju koji je put do posla. Onima koji ne žele da slede taj put još niko nije lepo objasnilo da beskompromisnost i ponos nisu vrline. Njima još niko nije rekao da je ulizivanje, ispijanje kafa i vođenje praznih razgovora važnije od posla u struci, ako uopšte žele da imaju posao. Zaborave i da im kažu kako je lepljenje plakata za političke stranke način dokazivanja.

Sprovedeno je nekoliko istraživanja o stanju mlađih u Srbiji, njihovim potrebama i načinu na koji provode slobodno vreme. Anketa Vox magazina pokazala je da mlađi najčešće provode vreme uz Internet. Nakon toga nijihov izbor su izlasci, a u manjem procentu čitanje knjiga i neformalno obrazovanje. Najveći broj ispitanika na Internetu provodi 3-6 časova dnevno, a 96% od ukupnog broja ima profil na Facebook-u. Po popularnosti slede Twitter i LinkedIn, pa ostale društvene mreže. Mlađi u Srbiji izlaze u kafice, a nisu ljubitelji galerija i muzeja.

Istraživanje koje je sprovela Kancelarija za mlađe iz Rume pokazalo je da većina mlađih žive sa roditeljima ili ih izdržavaju roditelji, pa je novac pri vrhu u njihovom sistemu vrednosti. Nemogućnost zapošljavanja i loša materijalna situacija predstavljaju ograničavajuće faktore kada su u pitanju putovanja, zasnivanje porodice, pa čak i obrazovanje. Većina ispitanika koji su obuhvaćeni ovim istraživanjem smatra da živi u zemlji poremećenih vrednosti i da bi tebalо aktivirati pozitivne društvene potencijale da bi se unele promene u sve sfere života.

Devojka iz provincije, odnedavno diplomirani ekonomista, za Karike kaže da već nekoliko meseci preko omladinske zadruge radi u jednoj fabriki u rodnom gradu. Posao koji obavlja daleko je od njene struke – lepljenje deklaracija na proizvode. Prema njenim rečima ogroman broj mlađih ljudi je na listama čekanja za ovakve poslove, a mnogi od njih su visoko obrazovani.

Istraživanje Marketing radionice Ekonomske fakulteta na koje su odgovarali studenti Beogradskog univerziteta, pokazalo je da većina studenata smatra da im diploma nije dovoljna za nalaženje posla i da je i dalje najvažnija veza ili bar nečija preporuka, dok se mali broj oslanja na lične sposobnosti i znanja. O napuštanju Srbije nakon diplomiranja sanja čak 63 odsto studenata.

Photo by UnaSf

Ciljevi mlađih ljudi u manjim gradovima u Srbiji veoma se rano iskrstilišu pod uticajem društvenih dešavanja. Samo završiti fakultet. Mama i tata će se, u stranci koju su izabrali, dobro potruditi da njihovo dete bude prvo na listi omladine stranke za posao koji se otvorii. Naravno, misli se na posao u državnoj instituciji koja je u nadležnosti te stranke. Radiće (tj. ispijaće kafe i biti na pauzi) tih šest do osam sati „rada“, za fiksni iznos koji nije pozamašan, ali je ipak redovan. Ovo su mišljenja mlađih ljudi i njihov jedini put. Naravno, život će upotpuniti društvenim zbivanjima koje im partija obezbedi. Pojavljivaće se redovno na stranačkim okupljanjima, čashtati i razmenjivati traćeve sa drugim omladincima, pa na taj način neće biti uskraćeni za socijalizaciju.

Usavršavanje je ovde precenjeno. Razvoj interesovanja u nekom pravcu zavisi, ne od želja i ciljeva osobe, već od mogućnosti zapošljavanja. Ako želim da se zaposlim baš u struci, dobro će da se raspitam i razmislim koja stranka je to zadužena i koje ljudi moja porodica poznaje iz te priče. U Srbiji, u svim srednjim školama definitivno treba uvesti predmete: „lepljenje plakata“ i „telefonsko lobiranje pred lokalne izbore“ gde bi mlađi vežbali dijkiju i metode ubedljivanja uz obaveznu stručnu praksu obavljenu u okviru neke političke partije. A dok se to ne desi, nezaposleni omladinci svoje vreme mogu da utroše zabavljajući se i citajući vesti šaljivog portala njuz.net i stripevo Marka Somborca u Blicu ili svoje nezadovoljstvo ispoljavati uključujući se u redakcije omladinskih časopisa. S obzirom da se radi o „sajber-generacijama“ preporka je da potraže razne oblike neformalnog online obrazovanja, kako bi svoje vreme proveli na kvalitetniji način od onih koji su najčešći rezultati gorenavedenih istraživanja.

Diploma ili stranka?

TROJSTVO, ALI NE TOLIKO SVETO

Jesu li obrazovanim mlađim ljudima ove države, stranka ili odlazak, jedine opcije opstojnosti?

“I expect you all to be independent, innovative, critical thinkers who will do exactly as I say!”

Što reći, koju poruku poslati, kome? Možda zvuči kao onaj vic ali položaj mlađih u BiH se doslovno sveo na ta pitanja, a to nije nešto čemu bi se trebali smijati. Mlađima je najveći problem nezaposlenost. Biroi za zapošljavanje su prepuni mlađih ljudi koji su tek izašli s fakulteta s diplomama i nadom da će im isti osigurati posao. Neprospavani dani i noći zbog ispita, stres, strah od profesora, konstantno traženje skripti, knjiga, slajdova s prezentacijama, sve da bi se položili ispit i da bi na kraju dobio papir koji je na ovim prostorima bezvrijedan i može ti služiti gotovo samo kao toaletni papir. Pitate me čemu ove usporedbe? Zato što se danas može zaposliti samo ako ima ŠTELU. Danas ne možeš izvaditi ni rodni list ako nemaš štelu. Džaba ti diploma s Harvarda jer neće moći dobiti posao ni kao sakupljač smeća jer, pogodaće, i za to treba štelu. Ako ti babo ima vezu kod poslodavca, ako si STRANAČKI PODOBAN, ako ti je baba čuvala ovce zajedno s poslodavčevom babom, e onda možda možeš dobiti posao. Učlanjenje u stranku je također opcija. Ali ne mora ni to značiti, jer tanka je linija između stranački podobnog i stranački nepodobnog. Naravno da i neka druga stranka može doći na vlast pa onda i onaj posao koji ti je sredila prethodna stranka automatski gubiš jer su drugi došli na vlast i sad trebaju svoje ljude rasporediti na sva moguća mjesta. A znamo da je tih mjeseta puno, barem nam administracija cvjeta. Nisu nam strani ni primjeri kada stranke uz članske iskaznice dodjeljuju i radna mjesta, naravno, direktorska. Što danas mlađi čovjek može učiniti po ovome pitanju. Postoje tri opcije. Prva je da se proda u neku stranku koju uopće ne podržava i da tamu guta sve što mu se servira samo da bi dobio posao koji će kasnije, kada drugi dođu na vlast, izgubiti. Opcija broj dva se danas često može čuti po kafanama, fakultetima i svim drugim mjestima gdje se mlađi okupljaju, a kaže: čim dobijes fakultetsku diplomu, bježi iz ove zemlje negdje gdje ćeš moći voditi normalan život i gdje te ne razgovoru za posao neće upitati: „Čiji si ti mal?“, i, „Iz koje si stranke?“. Opcija tri... Eh za ovu opciju se veoma malo ljudi odlučuje. To je borba protiv štele i korupcije u ovoj državi. To je mukotrpana „donkihotovska“ borba s vjetrenjačama jer, kolikor se god trudili nešto promijeniti, uvijek te ne'ko ili nešta vrati u surovu realnost.

Dok smo mlađi smatramo da nešto možemo promijeniti i da ćemo to uspjeti, da ima smisla boriti se „protiv sustava“. Takvi i trebamo biti. Ali kako se boriti protiv ovakvog, čini se bezizlaznog položaja? Na to pitanje, nažalost, još nisam pronašao odgovor...

Pogled iz Švicarske

HOĆU VAN BIH!

Nada da će mladi ipak imati posao je dovoljna...

Piše: V.K.

„Na mladima svijet ostaje“. Da nam je samo marka za svaki put kad je ta rečenica izrečena sad bi bili bogati. Često čujemo tu rečenicu, a većinom od ovih starijih...

Kažu i zanemare u većini slučajeva. Na mladima SVIJET ostaje, ok! Mene čisto zanima na kome ostaje Bosna i Hercegovina? Budućnost mladih u našoj zemlji kreira netko drugi, već i jači... stariji... Neću reći i pametniji.

Što mladima treba? Ne vlast, niti zakon... Mladima treba ponajviše sloboda, pa makar i izražavanja, jer puno puta baš na nama primjene cenzuru, baš onda kada ne treba. Naravno, nije svakom mlađom čovjeku stalo do neke promjene u našem društvu, ali dajmo čuti ove kojima jest, te nezainteresirane nećemo ni dirati, ali neka ni oni ne diraju nas. No jedno znam, većina mladih (dobro, bolje reći mnogo) ljudi želi van iz ove države.

Zašto? Zato što misle da nemaju nikakvu priliku za uspjeh u BiH, zato što misle da se u bilo kakav bolje plaćeni posao upada samo preko veze (sve rodbina i prijatelji); a što je s onima koji imaju diplomu, a nemaju veze?), zato što većina mladih uz studij radi kao konobar ili konobarica i nadaju se nećemu (nadajmo se boljem.), zato što misle da je situacija u našoj državi grozna, a misle da će biti još i gora. (Nadat' se da nikad neće ući u EU, jer time dolaze te još gore situacije, sad za sad smo bar donekle sigurni. Primjer nam je susjedna zemlja Hrvatska, citat iz jednog članka:

- EU je potrošila milijun eura na kampanju koja želi uveriti Hrvate da im je EU jedina sudska. U Hrvatskoj čak imate i zastave EU izvješene svugdje kako bi se stvorio dojam da je to gotova stvar. Slobodni mediji ne postoje. Raspisana je čak i nagrada od 10 tisuća kuna za onoga tko pronađe makar jedan tekst u bilo kojem mediju koji govori o tome da članstvo u EU nije dobra stvar - rekao je Farage, koji je nedavno bio u Hrvatskoj. A zatim je dežurni briselski euroskeptik kao argument protiv EU spomenuo dugo sanjanu hrvatsku nezavisnost.

- Ova je zemlja tisuću godina tražila nezavisnost. I posljednjih 20 godina ima tu nezavisnost. Izašli su iz propalog političkog eksperimenta koji se zvao Jugoslavija, a ako sada uđu u EU, nači će se u novom propalom političkom eksperimentu koji je spreman urušiti se iznutra. Ući će u novu Jugoslaviju - rekao je Farage.

Trudeći se da postignu nešto i čekajući smjenu generacija i budući mladi će postati stari. (Kao sto bi Balasević rekao: Neki novi klinci...). E, pa da ti neki novi klinci dolaze, a nemaju nikakve perspektive.

Statistika kaže da je stopa nezaposlenosti mladih u BiH 58,5 % i gotovo je četverostruko veća nego u zemljama Evropske unije. Također citat iz jednog članka: „57 posto bi mladih ljudi napustilo Bosnu

A što je s onima koji ipak jesu otišli iz BiH? Ukratko samo... Na pitanje jednog foruma: Da li se mladi iz diaspora žele vratiti u BiH, odgovarali su:

Da, za 3-4 godine	4	25,00%
Da, ali tek nekada kasnije (10+ godina)	7	43,75%
Ne, nikada više u BiH	3	18,75%
Ne, sada nije moguće	2	12,50%

Rječi ljudi koji su vani:

„Ja se želim vratiti, ali da moja porodica i ja imamo uslove za normalan život. Ja sam zaposlena i to je glavni razlog zašto se još nisam vratila. Kad bih imala mogućnosti da u svojoj domovini radim isti ili sličan posao mogla bih u velikoj mjeri podijeliti iskustva sa svojim kolegama i samim tim poboljšati

i Hercegovinu radi privremenog rada, direktor Agencije za zapošljavanje mladih Teo Balić kaže kako dosadašnje iskustvo u njihovom radu pokazuje pasivnost mladih ljudi. „Manje-više na razgovor za posao dođu neuredni, smiju se, neozbiljno shvaćaju situaciju, ne odgovaraju na pitanja... Poražavajuće je da kada pitate mlađog čovjeka ima li kakvih planova i šta bi radio on odgovara - „Ne znam!“ - prica Balić.

Ne izdvajam gospodina Balića kao negativca, naprotiv, on ipak radi u Agenciji za zapošljavanje mladih (baš me zanima statistika broja zaposlenih, ali nažalost to u ovom članku ne piše).

Da, slažem se da je poražavajuće ono „ne znam“, ali kako će i znati. Svako dijeti ide u školu, od osnovne do srednje i onda ili raditi (ne pita se gdje?) ili studirati. Ili oboje?

No, što ako se odlučiš na rad, a traženje posla se odulji malo više od planiranog, ili se odlučiš za studij i baš onda kad misliš da ti krene, ona jedna ili jedan profesor se okomi na tebe kao da ti je djed Hilton i ne pušta dok mu ne platiš, ili ako ipak svojom upornošću i završiš fakultet i dobiješ diplomu... Da, nakon izvjesnog vremena više ne znaš šta bi s njom jer ničemu ne služi, osim skupljanju prašine. Oni sretni i ponavljam, uporni, dođu do cilja, nađu posao i primaju plaću.. (koliku-toliku, ako je redovita uopće). Nije to „ne znam“ poražavajuće, već je sama nuda da će dobiti neki posao dovoljna i taj netko tko ne zna što bi radio u BiH i dalje traži.

Došlo je do toga da je bitna plaća, a ne posao koji se radi. Kako ćemo, dovrage, znati što želimo kad nas nitko tome nije naučio, niti pružio priliku da se pokažemo u nečemu što znamo. Zapravo, znamo mi što želimo, samo nam se više ne govorи naglas. „Netko“ od tih guzonja odlučuje za nas, a rijetki su što se doista i brinu za položaj mladih u Bosni i Hercegovini, a i oni teško dolaze do riječi. No, lijepo je znati da se netko i brine. Možda se jednog dana isplati nečija borba.

uslove rada i života u domovini.“ - Ž, 43 god, Švedska

„Kad bi se mogli srediti ovi problemi, BiH bi bila puno privlačnija mom povratku: mogućnost dobivanja posla ili unapređenja po zasluzi i bez potrebe potplaćivanja ili poznavanja onih koji donose odluke o zaposlenju.“ - Ž, 38 god, USA

„Redovno posjećujem BiH, imam i kuću тамо. Trenutna politička i ekonomска situacija je takva da nije u interesu moje djece da se vrati u ovom trenutku.“ - M, 37 god, Austrija

„Svako ljetno idemo doma, osmijeh kada se ide, suze kada se vraća... Teško je srcu zabraniti ono što osjeća, a ja osjećam da ne pripadam tamo gdje idem... No idem, jer moj život više nije u BiH, moj život je ovdje i to moram prihvati... Nije dole bilo teško, ali nije ni lako, no budimo realni i ovdje je to tako. Nigdje više ne cvjetaju ruže... Kao što se to misli... Bitno je ne zaboraviti odakle si... A život je opet neka druga priča...“ - V, 25 god, Švicarska

Omladinsko udruživanje

ORGANIZACIJA MLADIH U LOKALNOJ ZAJEDNICI

U hrvatskom gradiću Novska, mladi iz tog mjesta su se organizirali te osnovali udruženje „Mlada Novska“.

Piše: Maja Jeftić, Hrvatska

Krajem 2004. godine u Novskoj formirana je "Udruga mladih" s ciljem poboljšanja kvalitete i načina života mladih. Od tada, udruga služi kao način komuniciranja među mladima, povezujući ih u interesnu sferu.

Zahvaljujući udrugama, mladi Novljani imaju priliku ostvariti svoje zamisli i uz podršku drugih rješavati zajedničke probleme.

Na prvo mjesto dolazi ideja okupljanja mladih i poticanja na odlučnost i složnost. To se često prikazuje raznim manifestacijama koje budu djelom ili u potpunosti u organizaciji mladih. Neke od njih su redoviti koncerti, a imamo čak i časopis Mora(l) grada mog gdje pobliže obavještavamo o svemu što se događa unutar zajednice.

Osim brige za mlade, ideja i cilj udruge je promovirati Novsku u mladom svjetlu, mladim ljudima,

stvarati nova prijateljstva i sudjelovati u raznim projektima za koje se u posljednje vrijeme zalažemo, a jedan od njih je i projekt "Mladi na djelu" gdje smo uz potporu "Agencije za mobilnost" sredstvima Europske unije omogućili mladima iznajmljivanje bicikla za vožnju kroz grad.

Među ostalim poticajima, jako smo počašćeni što smo dobili priliku surađivati i s bosanskohercegovačkom Omladinskom novinskom asocijacijom i nadamo se izmjerenju novinarskih radova i povezivanju ovih dvaju udruga, upoznavajući s radom asocijacije te širenju vlastitih znanja o drugim zajednicama na obostrano zadovoljstvo.

Mladi smo i često grijesimo, ali držimo se zajedno i idemo prema boljem sutra jer mi smo Mlada Novska.

Tata alkoholičar jer ne nosi odijelo?

ZAUSTAVIMO DISKRIMINACIJU U ŠKOLAMA!!!

Učenici nude rješenje koje će unaprijediti okruženje u kojem se djeca školju, a možda i samo društvo

Piše: Hrvoje Bašić, Hrvatska

Ako znamo da je škola prvo odgojna, a zatim i obrazovna ustanova, kakav mi to odgoj imamo kada je netko u razredu predmet izrugivanja i maltretiranja samo zato što mu/joj tata ne nosi odijelo, a on/ona nema nove Dieselove traperice ili iPhone?! Samo je jedan, od nažalost mnogih primjera, i slučaj zlostavljanje 12-ogodišnje djevojčice iz Zagreba. Razlog, lošije imovinsko stanje, zbog kojeg je i njena obitelj pretrpjela uvrede.

Koliko nas je nosilo odjeću starije braće i sestara i sad se to ispostavlja kao sramotno? Jesu li kriva ta djeca koja omalovažaju ili su to pak čuli od svojih roditelja?

Učenici imaju rješenje!

NVURH (Nacionalno vijeće učenika Republike Hrvatske) jest jedina legalna i legitimna organizacija koja predstavlja sve učenike Lijepo naše pred Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta. Kao takva organizacija, osim što predstavljaju učenika u svim pitanjima na nacionalnoj razini, oni kao savjetodavno tijelo predlažu i mijere za poboljšanje uvjeta rada u školama i bore se sa svim oblicima diskriminacije u školskim klupama!

Oni imaju rješenje!

Učeničke uniforme, zašto ne?

Odjeveni isto, razlikovali bi se samo po onome što im je darovala priroda- po njihovim karakterima, po kojima se i trebaju razlikovati. U njihova srca će biti ugrađene puno veće vrijednosti od jedne markice na odjeći, a mi ćemo biti svjedoci da ODJELO NE ČINI ČOVJEKA!

Realizacijom ove ideje roditelji bi finansijski lakše podnosili početak nove školske godine, djeci ne bi bilo potrebno imati 101 kolekciju, već jednu za čitavo godišnje doba. Cijena svake kolekcije bi se odredila po sustavu: što manji kućni budžet- manja cijena kolekcije. Naravno, tu bi bile uključene i ostale posebne skupine poput: obitelji socijalnih slučajeva, mnogobojne obitelji, obitelji poginulih ili ranjenih vojnih invalida isl. Cijena koju bi roditelji platili za jednu uniformu je neusporediva sa srećom djece koja bi odrastala u zdravijem okruženju.

Uzmite samo podatak da u Republici Hrvatskoj ima oko 420 000 učenika i pomnožite to s brojem uniformi (puta 2-3 kolekcije)! A zamislite samo koliko bi se ljudi zaposlilo! Tko će bolje sašti uniforme od majki djece koja će te uniforme nositi? Zaposlimo naše posrnute tvornice tekstila, odjeće i obuće. Vratimo radnike na svoja radna mjesta! Vratimo socijalnu pravdu među građane! Vratimo ljudima njihovo dostojanstvo! Svi zajedno radimo na općoj dobrobiti! Zapitajte se jeste li spremni biti dio promjena i ostaviti bolji svijet našoj djeci!

Iskažimo se djelima, a ne odijelima

Šta se dešava u Crnoj Gori?

SREDNJOŠKOLCI I STUDENTI TRAŽE SVOJA PRAVA

Na Dan srednjoškolaca, učenici u saradnji sa studentima, poslali jasne zahtjeve vlastima. Podgoričke ulice su bile preplavljenе mladim ljudima koji žele promjene.

Piše: Katarina Jović, Crna Gora

Uz slogan "DOBRO JUTRO CRNA GORO", crnogorski studenti nakon dvadeset dvije godine ustaju na noge, javno pokazujući građanima Crne Gore da ne zatvaraju oči i ne pokrivaju uši pred postojećim problemima, već puštaju glas u cilju bolje budućnosti.

Manje školarine, povećanje budžeta za visoko školstvo i državni univerzitet, bolji uslovi prevoza, pravo na besplatno školovanje kao i jednak vrednovanje diploma sa onima s privatnih univerziteta. Zahtjevi i potrebe studenata, izloženi u cilju osvjećivanja nezadovoljavajućeg činjeničnog stanja i skretanja pažnje na nezadovoljstvo generacija koje će uskoro biti oni koji donose odluke.

S obzirom da pokretanje karike obično rezultira pomjeranjem lanca, i crnogorski srednjoškolci pokazali su da vide sebe na mjestu današnjih studenata, spontano se priključujući povorci, uz parole "KO ako ne JA, KAD ako ne SAD", želeći da sebi osiguraju bolje životne uslove tokom studentskog školovanja. Međutim, također su pokazali da neće samo bolju budućnost, već i jasniju sadašnjost, predstavivši javnosti probleme i zahtjeve koje imaju učenici tokom srednjoškolskog obrazovanja u Crnoj Gori.

Zahtjevi su :

- Pilot projekt eksterne mature u mjesecu februaru u svim srednjim školama u Crnoj Gori (razlog – više od pola maturanata nije upoznato sa onim što ih zapravo čeka) i
- Uspostavljanje ravnomjernog sistema izbornih predmeta u svim gimnazijama u Crnoj Gori;

Problemi su jasni i nepobitni. Pitanje je, na koji način ih riješiti.

Ponekad se čini da su problemi u zajednici tako vidljivi da nisu potrebne dodatne analize. Iako se spontano mogu javiti ideje o akcijama koje bi doprinjele rešavanju, korisno je napraviti analizu problema. Razmišljanje o problemu otkriva o čemu je riječ, zašto je to važno, da li je jednako važno za sve, koje vrste rešenja su do sada postojale i predlagane, šta nas brine, ko su ljudi koji se najčešće bave rešavanjem problema, kakve veze postoje između uzroka problema i onih koji pokušavaju da ih riješe, da li su one djelotvorne i da li dovode do pozitivnih pomaka ili ne. Prikupljene podatke treba organizovati u jasniju izjavu o problemu i načinima za njegovo rešavanje. Šta je postojeće stanje. Šta u tome tačno želimo da promjenimo. Šta očekujemo da ćemo postići. Ako pristupimo na ovaj način nijedan problem neće biti nerešiv. Zato, probudimo se jer "Buđenje je najbolji način da ostvarimo svoje snove".

Izlazak srednjoškolaca na ulice sigurno je odlična inicijalna kapisla za traženje najboljeg modula za rešavanje određenih problema. Pojavljivanje na ulici jeste odlučnost, ali je potrebno i osmislitи način kako te probleme riješiti. U nastupajućem periodu, Unija srednjoškolaca Crne Gore obavezala se da u jednom od narednih projekata osim iznalaženja mogućnosti za rešavanje iznesenih problema i uputi učenike da svoje probleme mogu riješiti na različite načine.

Nekada za buđenje nije potrebno naviti sat, ali u tom slučaju, može nam se desiti da prespavamo važan ispit. Zato je dobro i buđenje isplanirati.

Plesač iz Ljubuškog

INTERVJU: PETAR DUGANDŽIĆ

Razgovarala i uredila: Antonija Ivanković

Jesi li nekada počađao neku plesnu sekciju?

Tehnički da. Kratko sam plesao u folklornoj sekciji HKUD Radišići, ali nažalost nikada nisam bio u mogućnosti da si priuštим neku plesnu sekciju koja bi bila približno onome što bilo ja htio, pa sam tako bio sam svoj učitelj.

Tvoja ljubav je ples. Kako je sve počelo?

Da, moja ljubav je ples. Uvijek sam slušao glazbu što glasnije može i gledao spotove. Uz njih sam naučio sve što znam danas, a i dalje mi je taj način učenja najdraži. Upalim si svoje „učitelje“ na tv-u i plešući, lagano prelazim u ljepeši svijet.

Na Facebooku je osvanula grupa prije tvoje prijave na Supertalent. O čemu je zapravo riječ?

Da, bila je to oklada da će ako grupa skupi 2000 ljudi, prijaviti na show. Kako sam veliki samokritičar, (a i samopouzdanje je imalo malu ulogu u tomu svemu) trebao mi je dobar poticaj. Tada su moji prijatelji slali svojima prijedloge da se priključe grupi, jer je to bio jedini način da me nagovore. Oklada je oklada.... hehehe... Bio sam siguran da ih se u tako kratkom periodu neće skupiti toliko ali ipak jeste. Nisam imao izbora. Prijavio sam se i sljedeće što znam bio je poziv od Nove tv.

Je li te upravo podrška sugrađana navela da se prijavis na Supertalent show?

Da, bez sumnje! Jer kada sam vidio koliko je njih stalo uz mene kao podrška, to je već bila gotova stvar: „Idem, pa kud puklo da puklo!“ hehehe

Kada si stao na pozornici, ispred žirija i publike, kako si se osjećao?

Pa bio sam zbumjen, to sigurno. Toliko mi je misli prošlo kroz glavu: „Šta će ja ovdje, gde koliko ljudi, žiri će me pokopati, noge mi krvari... Previše misli u jednom trenutku, pa se malo pogubiš hahahaha ali ostao sam koliko toliko na zemlji i nisam dao tremi da prevlada u potpunosti. Međutim, kada sam počeo plesati tada sam se već osjećao kao onaj svoj (ptica u zraku, riba u vodi...), letio sam.

Pokrete si radio sam ili si imao nekoga tko te učio i pripremao za nastup?

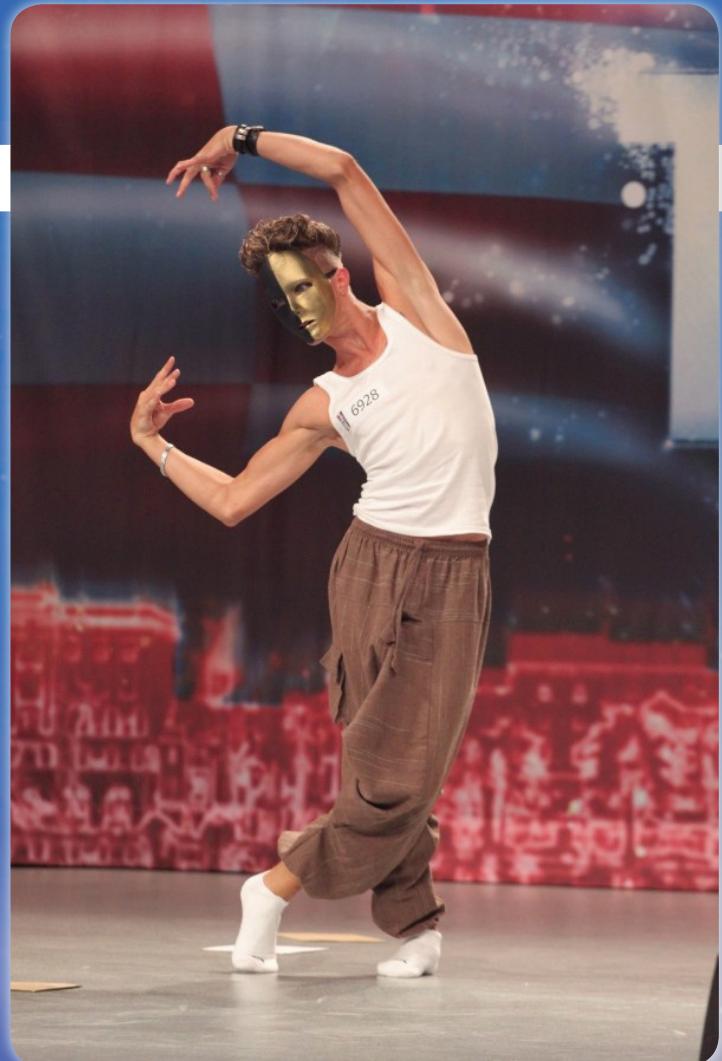
Sve sam sam slagao. Nisam imao nikoga jer zbog posla koji radim, nisam imao vremena. Bio sam prepušten sam svojoj mašti i kreativnosti i nisam pogriješio. Sada, kada sve to pogledam, mislim da sam sve obavio najbolje što sam u tom trenutku mogao.

Pa gledam kako je i bilo. Svjestan sam što mogu i drugi znaju što mogu, a ja sam se „šetao po pozornici.“ Zašto? Ja nisam robot i ne plešem ako me upališ. Ja plešem kada me to ispunjava, kada sam sretan i kada to želim podijeliti s drugima.

Postoje i neke druge stvari koje su u to vrijeme utjecale na moju osobnost i koje su me malo „rastresle“ i eto nisam prošao dalje. Ali ne želim jer kako kažem: „sve se događa sa razlogom“. Bolje je što je prošao netko tko je dao sve od sebe, nego ja koji u tom trenutku nisam...

Zašto si odabrao upravo pjesmu „Hello“ za svoj nastup? Je li nekomu posvećena?

Pa Beyoncé mi je uzor u mnogo čemu: plesu, načinu života, mojoj humanosti... A kada je izdala ovu pjesmu bio sam duboko zaljubljen i to je bila „naša“ pjesma. No, da ne idem previše u detalje odgovor je da. Prvi je ples bio posvećen jednom periodu u mom životu u kojem sam naučio što znači riječ ljubav.

Kako je Supertalent utjecao na tvoj daljnji aganžman u plesu, ie li ti otvorio nove mogućnosti?

Definitivno, u velikom krugu. Poslje talenta me je bilo svugdje i na sve strane. Puno je onih koji su u meni prepoznali potencijal, kako u plesu tako i drugim stvarima kojima se bavim.

To je uvelike proširilo moje ciljeve i moj način predstavljanja javnosti- tko sam i što sam.

Nakon tvoj nastupa, svi te poznaju i svi su ti prijatelji. Smeta li ti to?

Ne smeta mi. Sada imam puno više poznanih nego prije te par novih istinskih prijatelja uz stare prijatelje. Druželjubiva sam i komunikativna osoba pa mi nema razloga smetati. Naprotiv, lijepo je kada vidiš da ima dosta onih koji cijene ono što radim.

Jesi li ponosan na sebe jer te svrstavaju u „mlade i uspješne“ ljude?

Tko me svrstava? Nisam znao da imam tu titulu hehehe...

Ponosan i više nego što mogu biti, jer vidim da živim život i ne uzimam ga zdravo za gotovo a kako je samo jedan kojega imamo, zašto ne biti mlađi i uspješan kada je vrijeme dragocijeno i brzo prolazi.

Imao si veliku podršku. Ljubuški je bio uz tebe. Je li te ljudi sada drugačije gledaju?

Da, i to mi je drago. Kako sam zbog načina odijevanja i razmišljanja uvijek imao „stakleno zvono“ iznad glave, sada me gledaju s nekim većim poštovanjem i priznanjem. Gledaju me onako kako želim da me gledaju- kao nekoga tko se bori za nešto i tko vjeruje u ljepotu života.

A moram priznati: lijep je osjećaj kada dođeš negde na kavu pa ti je gratis hahahah

Koji su tvoji planovi za budućnost?

Za budućnost, uhhh...sada sam na domaćim terenima na neodređen period. Gledam da stvorim ime, te da svojim uspjehom potičem i druge da se malo trgnu i krenu stvarati.

A planova za budućnost ima, ali ne opterećujem se. Još je sve u zraku. U svakom slučaju uzimam ono što mi život pruža. Sada se spremam na neke izložbe jer se pored plesa bavim još i slikanjem i kiparstvom. Izražavam se na sve načine na koje mogu i ne sakrivam to.

Pišeš i pjesme? Tko te inspirira?

Ne pišem pjesme. Gdje bi mi bio kraj da još pišem ili pjevam hehehe...Možda znam napisati nešto, ali to je više slično brojalici nego pjesmi hehehe

Imaš i svoj blog. O čemu se zapravo radi?

Da, Only Sky Is The Limit je moj blog. Ne znam od kuda ste ga isčupali. Mislio sam da ga nitko ne čita. ;) hehehe...Pa, većinom se radi o posvećenim ljubavnim pričama hehehe uz još neke teme koje mi dođu u trenutku pa ih eto stavim „crno na bijelo“

Što bi poručio našim mlađim čitateljima za kraj?

Nije bitno ako nemaš sredstava za ono što želiš, nije bitno niti od kud dolaziš, niti koje si vjeroispovijesti; bitno je da si ustrajan u onome što želiš, u onome čime se baviš i u onome što bi želio postati. Bitno je da si svjestan da je život jedan i da je ono što on pruža neprocjenjivo! Uvijek kažem: živi svaki dan kao da tij je zadnji - diši punim plućima i leti širom otvorenim krilima. Tako si siguran da si pokušao ako nisi uspio, a uspjet ćeš ako to želiš!

Rainbow23

Želimo ti sreću u dalnjem radu i nadamo se da ćemo te i dalje gledati u svijetu plesa, ali i u našim „Karikama“. Hvala na izdvojenom vremenu.

Hvala vama što sam mogao pridonijeti. Zadovoljstvo je moje u svakom slučaju. Vjerovatno hoćete i uživate u gledanju, a ja sam vam uvijek na raspolaganju !=) Veliki pozdrav vama i svima koji su mi bili podrška i koji cijene ono što radim te naravno, svim čitateljima Karika =)

ZNATE LI KO SU, I ŠTA RADE!?

Borki Predojević

Rođen: 06. 04. 1987. godine u Tesliću
Postignuća: trenutno drugi na reiting listi Šahovskog saveza BiH, 1999. prvak Evrope u kategoriji do 12 godina, 2001. prvak Evrope u kategoriji do 14 godina, 2003. svjetsko prvenstvo u kategoriji do 16 godina titulu velemajstora osvojio je na 36. Šahovskoj olimpijadi 2004. Godine bosanskohercegovački olimpijac i reprezentativac, koautor najnovijeg izdanja knjige "Šahovska evolucija", koja je izšla iz štampe u julu 2011. godine.

Emina Hadžiahmetović

Rođena: 1. 06. 1995. godine u Bilefeldu (Njemačka). Početak karijere: 2001. godine u STK Sarajevo; Trenutni klub: Željezničar

Postignuća: šampionka BiH u juniorskoj i seniorskoj konkurenciji, srebro na juniorskem prvenstvu Balkana, bronca u konkurenciji mješovih parova na juniorskom EP, bronca na Evropskom prvenstvu za mlade u Istanbulu, najuspješnja mlada sportistkinja u 2011. godini prema odabiru OKBiH

Mesud Pezer

Rođen: 27. 8. 1994. godine u Zenici
najuspješnji mladi sportista u 2011. godini prema odabiru OKBiH, dvije zlatne medalje u bacanju diska i kugle na Balkanskom prvenstvu za mlade juniore u Bursi, bronzana medalja u bacanju kugle na Evropskom olimpijskom festivalu mladih (EYOF), šesto mjesto u bacanju kugle na Svjetskom prvenstvu za mlade juniore u Lillu.

Damir Džumhur

Rođen: 20. 05. 1992. godine u Sarajevu
Postignuća: bronca na Ol mladih, Davis Cup reprezentativac BiH, učesnik juniorskog Rolland Garrosa, četvrtfinalist juniorskog Wimbledona, evropski juniorski prvak do 18 godina.

Muhamed Bešić

Rođen: 10. 09. 1992. godine u Berlinu
Postignuća: fudbaler bundesligaša HSV-a, najmlađi igrač koji ikad debitovao za A selekciju Bosne i Hercegovine

Globalni fenomen

LAGAN POSAO, ODLIČNA ZARADA, ILI...?

„Neće mene“, „Nema toga kod nas“ samo su neke od fraza kojima se koristimo kako bi izbjegli informiranje i sumnju u trgovinu ljudima. Informirajte se da ne biste postali žrtva.

Piše: Antonija Ivanković

Trgovina ljudima je tragično poigravanje sudbinama ljudi preko lažnih obećanja, organizirani kriminal, te puno više od otmice ili preseljavanja neke osobe s jednog mesta na drugo protiv volje. Ovo zlo je postalo sve češće u susjednim zemljama, kao i „kod nas“, te je sve češća tema razgovora među mladima. Ove godine, mladi iz Caritasa u Sarajevu su organizirali manifestaciju protiv trgovine ljudima pod nazivom „Ja nisam roba“ te na taj način pokušali ući u svijest našeg naroda.

Svi mi mislimo da to zlo neće i nas „uhvatiti“ pa onda i ne strahuјemo toliko od tog fenomena koji zahvaća svijet malo po malo, iako bi se nekada trebali zapitati kako je to biti žrtva trgovine ljudima. Samo zamislite da ste čuli za neku dobru priliku za bolji posao i to u nekoj drugoj državi, razvijenijoj od naše Bosne i Hercegovine, pa vam čak i netko kome vjerujete bude potpora u donošenju krajnjeg odluke. I eto vas, stigli ste na određište s jako zanimljivim ljudima koji su vam obećali bolje sutra, pa jedva čekate da prošetate gradom koji vam je stran... i onda vam upravo ti zanimljivi ljudi oduzmu dokumente, prate vam i kontroliraju svaki korak. Prilika za bolji život se pretvara u noćnu moru, a onda još gore, prisiljeni ste raditi za malo ili nimalo novca u, po život opasnim uvjetima, vaše se tijelo fizički, emocionalno i seksualno zlorabi, tretirate se kao roba koju uvoze i izvoze, koju kupuju i prodaju.

MA NEĆE MENE

Ako vam kažem da svaka osoba koja ima ambicije, koja voli putovati, koja želi više zarađivati, koja želi bolji život za sebe i svoju obitelj ima iste šanse da postane žrtva kao i ona osoba koja stopira i sjeda u automobile s nepoznatim ljudima? Tada bi se probudio strah u vama...

Svaka osoba treba znati da se ne odvija sva trgovina ljudima na isti način. Postoji mit da se ljudima trguje samo u svrhu seksualnog iskorištavanja. Ima u tome istine, no nije i jedini oblik trgovine, postoji mnogo drugih razloga kao što su prisilni rad u tvornicama, privatnim kućama, rudnicima, ili sudjelovanje u ratovima i ostalim sukobima.

U 2000. godini, međunarodna zajednica je razvila definiciju trgovine ljudima koja glasi: „Trgovina ljudima znači regrutiranje, transportiranje, transfer, skrivanje ili prijam osoba prijetnjom ili uporabom sile, prevarom, otmicom, obmanom, zlouporabom položaja ili ugroženosti, ili davanjem i primanjem novca ili podmićivanjem u svrhu pristanka i stjecanja kontrole nad drugom osobom u svrhu eksploatiranja. Eksploatiranje uključuje korištenje prostitucije ili drugih oblika seksualnog eksploatiranja, prinudni rad ili službu, ropstvo ili praksu koja je slična ropstvu, kao i prodaju tjelesnih organa.“

Ne želite da ovo bude vaša sudbina.

NE GUBI KONTROLU NAD SVOJIM ŽIVOTOM

Bilo da su žrtve trgovine ljudima došle preko granice ili ne, njima se oduzimaju dokumenti, te se kontrolira svaki pokret te osobe. Postoji „vanjska“ i „unutarnja“ trgovina ljudima, i obje su jednak zlo, te predstavljaju zločin protiv pojedinca. Posljedice su velike i doživotne, jer se krše temeljna prava čovjeka. Osoba više nije osoba nego stvar kojom se trguje, kojoj se bira najbolja cijena. Žrtve bivaju silovane, pretučene, a često se dogodi da i ne prežive. Gube kontrolu nad vlastitim životom, ne znaju kamo idu, ni s kim niti tko ih tamo čeka. Poneke žrtve se oslobode svih tih muka, bježeći ili kad već postanu „bezvrijedna roba“, ali su zauvijek obilježene traumama, ružnim sjećanjima, čak se i srame pred zajednicom što su bile dio tog zla.

U razdoblju od ožujka 1999. do travnja 2000. godine 185 stranih državljanke podnijelo je žalbu stanicama Međunarodne policije u Bosni i Hercegovini jer su bile prisiljene baviti se prostituticom. Radilo se uglavnom o mlađim ženama, a neke su bile i maloljetne. Bilo je 67 žena iz Moldavije, 62 iz Rumunije, 37 iz Ukrajine, 12 s teritorije Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine i sedam iz Bugarske.

Žrtve iz BiH su predmet trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada u Azerbejdžanu, Sloveniji, Hrvatskoj i drugim europskim zemljama. Žene iz Albanije, Srbije, Kosova, te žene i mlade djevojke iz BiH su bile predmet trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja unutar zemlje. Lokalne djevojke, posebno romskog porijekla, bile su predmet trgovine ljudima, korištenjem prisilnog vjenčavanja, u svrhu kućnog ropstva. Dječaci i djevojčice romskog porijekla, neki i od samo četiri godine starosti, bili su podvrgnuti prisilnom prosaćenju od strane organiziranih kriminalnih grupa. (Narativni dio za BiH u Izvještaju o trgovini ljudima za 2011. godinu: BOSNA I HERCEGOVINA) Bosna i Hercegovina je, 2000. godine potpisala "Konvenciju UN-a o transnacionalnom organiziranom kriminalu" kao i "Protokol za sprečavanje, zaustavljanje i kažnjavanje trgovine ljudima", naročito ženama i djecom koji je ratificiran 2002. godine, kao i brojne druge međunarodne i regionalne konvencije. Naša zemlja je također od 2002. godine članica Vijeća Europe i potpisnica "Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda", a u prosincu 2007. godine BiH je parafirala i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i obvezala se da pored harmonizacije i unifikacije zakonodavstava u gospodarskom smislu to učini i u svakom drugom pogledu posebno kada se radi o borbi protiv organiziranog kriminala i trgovini ljudima, a naročito djecom kao jednom od najtežih i najrasprostranjenijih vidova organiziranog kriminala.

Upoznaj se s trgovinom ljudima, pričaj o tome, informiraj se... nemoj ostati u tišini. I zapamti: žrtva može biti bilo tko, tvoja sestra ili brat, tvoja majka, najbolji prijatelj, djevojka, susjed, kolega iz škole, asistentica na fakultetu... To možeš biti ti.

Zapošljavanje u BiH

POSAO DOBILO OKO 20 STUDENATA

Ponukani rezultatima iz 2008. i 2010., članovi udruženja EESTEC iz Sarajeva, organizirali JobFair'11, sajam zapošljavanja studenata završnih godina tehnološko-tehničkih fakulteta u Bosni i Hercegovini.

Predstavnici kompanija, učesnica na sajmu JobFair'11

Piše: Haris Dedović

Udruženje studenata elektrotehnike Europe, EESTEC, Lokalni komitet Sarajevo, po treći put je organizovalo sajam zapošljavanja za studente završnih godina tehničko-tehnoloških fakulteta – „JobFair '11 – Iskoristi svu šansu!“. Sajam se održao 5. i 6. decembra 2011. godine u prostoru Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu.

Na prethodnim sajmovima, 2008. i 2010. godine bili su veoma uspješni. U JobFair CV-bazi se našlo oko 1000 poslovnih biografija, studenata diplomaca iz cijele Bosne i Hercegovine, a posao je dobilo više desetina aplikantata.

Vođeni tim rezultatima članovi Udruženja EESTEC iz Lokalnog komiteta Sarajevo, odlučili su da i ove godine organizuju jedan takav dogadjaj, koji bi pomogao mladima da se ubace na tržište rada. Također, ovaj projekt je znatno olakšanje i kompanijama koje traže nove ljudi sa znanjem i vještinama potrebnim za rad u tehničko-tehnološkim sektorima svojih pogona.

Baza CV-a na oficijelnoj stranici www.jobfair.ba, je bila otvorena od 20. novembra do 13. decembra 2011. godine, a u bazu je stiglo oko 360 CV-a. Trenutna cifra onih koji su već dobili poslove se kreće

oko 20 studenata, ali bitno je napomenuti da će baza koja je napravljena i u budućnosti biti dostupna kompanijama te da će zasigurno ovaj sajam zaposliti još mnoge studente.

Na sajmu se pojavilo više od 10 kompanija u raznim ulogama: generalni pokrovitelj je bila firma „CompuSight“, a zlatni partner „BH Telecom“. „Authority Partners“, „in2“, „QSS“, su bili neki od sudionika, a tech partneri su bili „Olympus“ i „Sony“.

Od državnih institucija, projekt su podržali dekan Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu, rektor Univerziteta u Sarajevu, Federalno ministarstvo nauke i obrazovanja, Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo i Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo.

Valja naglasiti da je JobFair '11, imao odličnu organizaciju, te pohvaliti organizacioni tim na svim poljima od samog kontakta kompanija, preko tehničkih stvari, sve do PR-a, promocije, izgleda sajma... Ostaje samo da se nadamo da će djevojke i momci iz Lokalnog komiteta Sarajevo nastaviti sa ovim projektom i narednih godina.

Članovi organizacionog tima

To smo mi

SVI SMO MI POLIGLOTE

U ovom slučaju, riječ je o jezičkoj podjeli na bosanski, hrvatski, srpski, crnogorski...

Piše: Haris Dedović

Sjedimo Gigo i ja tako u kafani, kao mnogo puta do sad i pričamo ozbiljnu i produktivnu priču. Najednom njega prenese da gata. Ima on taj običaj, u 'po' ozbiljne priče počne da „ogleda“ iz čaše od „bamusa“ – njegovog omiljenog pića. Zagleda se on tako, taman k'o da je bio svjetlu budućnost Bosne i Hercegovine, pa ispljune neku mudrost: „Nema manjeg naroda, sa većom potrebom za podjelama nego na Balkanu!“

Aha, jes' – kažem ja – pa nastavljam na temu koju smo imali netom prije toga. Po nekom čudnom pravilu, kad se rastanemo i kad krene svak' na svoju stranu, meni padne na pamet ta njegova mudrost, pa ja dumam... do druge kafane, a nekad nastavim i u trećoj, četvrtoj...

Podjeljenost balkanskih naroda se može ogledati u nekoliko desetina segmenata (ako ne i nekoliko stotina), ali jedan od njih mi nekako najteže pada, i zista, vrijeda inteligenciju. U ovom slučaju, riječ je o jezičkoj podjeli na bosanski, hrvatski, srpski, crnogorski...

Međunaslov: Istok i zapad su shvatili!

Prvi primjer je, vjerovali ili ne, engleski jezik. Govorno područje ovog jezika se prostire, doslovno, preko cijele planete. Od Novog Zelanda i Australije, preko Velike Britanije do Sjedinjenih Američkih Država i Kanade, ljudi pričaju ENGLESKI, kao službeni jezik. Toliko ima načina govora, dijalekata, da se mnogi uopšte ne razumiju. Samo neki od njih su: Irski, Britanski, Američki, a unutar njih također imaju podjele na „Cocney“, „Southern American“, „Welsh“... No, kada biste ih pitali, koji jezik pričaju, odgovor

bi bio isti – Engleski.

Dok se mi dijelimo i gložemo, drugi rade drugačije. Sjećam se dobro, kada nam je profesorica u srednjoj školi pričala, o arapskom jeziku. Naime, u većini država islamskog svijeta, službeni jezik je arapski. No, njegova izvorna književna forma je skoro u potpunosti van upotrebe. Tako se dešava da se ljudi iz dva grada ili čak dva sela uopšte ne razumiju. Socijalnim kretanjima i dolaskom novih stvari za upotrebu koje su trebale ime, na različitim područjima se različito prihvatalo i normiralo. Međutim, kada biste pitali bilo koga od tih ljudi, koji jezik govore, dobili biste odgovor: Arapski!

Međunaslov: Na balkanu ništa novo...

Kao i mnogi stanovnici Bosne i Hercegovine, i ja sam ljetovao u Hrvatskoj i Crnoj Gori. Svaki put sam, časna čaršijska, išao bez prevodioca. Nekim čudnim spletom okolnosti svaki put sam nailazio na ljude koji pričaju strani jezik. Idući južno od Sarajeva, prvo sam jeo salatu od kavada, potom, još južnije, od pomidora, a malo sjevernije u Hrvatskoj, od rajčica. Najdeoh se je tako paradajza, k'o medo krušaka, svaki put naručujući različitu vrstu povrća. Čak mi se jednom desilo da sam jedan tjedan bio u Sarajevu, drugu heftu proveo u Sutomoru, a treću sedmicu u Makarskoj.

Zajebanciju na na stranu, ovo je jedan od tzv. gorućih problema u Bosni i Hercegovini. Razlog je jednostavan. Političke elite fiktivne i marginalne probleme, kao što su nacionalni identiteti, u sklopu kojih su i jezici, stavljaju u prvi plan, a to što nam se kompletna privreda i prozvodnja raspada, to je sekundarno. Važno je da se mi raspravljamo koji će jezik da se priča na javnim emiterima, i da ničiji identitet ne bude zakinut. Također, iznimno je bitno to da se svaki državni dokument prevodi (HALO PREVOD!!!!) sa jednog, na ostala dva jezika. Šta to znači? To znači više radnih mjesteta u državnoj službi, još veće opterećenje našeg, ionako jadnog (haman stalno privremenog) državnog budžeta. Isto tako, to znači uhljebljivanje naše fine djece, koja su završila jezike na pozicije prevodilaca (HALO PREVODILACA!!!) sa srpskog, na bosanski i hrvatski i tako u krug.

Međunaslov: Znam ja nas, jeb'o ti nas

Ako se slučajno desi, da ovaj tekst pročita neko od velikih Bošnjaka, Srba ili Hrvata ja ću dobiti velike kritike na račun prijedloga unifikacije jezika. Njihovi argumenti će biti: od jednih islamofob i izdajica svoje zemlje, od drugih ću biti prozvan kao centralista i mrzitelj Srba, a pak od trećih vjerovatno za atak na, već ugroženo, hrvatsko stanovništvo u BiH. Stoga bih vrlo rado, odgovorio unaprijed. Zaboli me čošak (da ne kažem nešto drugo), kako će se zvati taj oficijelni, službeni jezik. Što se mene tiče, nek' se zove „Drveni“, samo nek' se novac od prevoda (HALO PREVODA!!!) državnih dokumenata preusmjeri na stipendiranje uspješnih studenata, na poticaj malim poljoprivrednicima ili stočarima... i molim ih, da mi više ne vrijeđaju inteligenciju sa svojim preseravanjima oko tri jezika. Ispade svako dijete, rođeno na Balkanu, ha progovori – poliglot. Jer, odmah propriča na, minimalno, tri jezika, zavisno od toga što prvo kaže. „Moj Reufe, Zapad nam se smije!“

P.S. Objasnjav'o sam ja Gigi da se ne može gatati iz čaše za vino, nego da mora biti fildžan ili šoljica od bosanske kafe, ali pazite što mi kaže ludak: „Kad nam je skeč Top liste nadrealista, „la čitam“ post'o realnost i svakodnevница, mogu i ja gatati iz čaše za vino.“

Predstavljanje filma o ubojstvu slavne novinarke Veronice Guerin

ŽENA. MAJKA. KRALJICA.

Veronica je ubijena zbog istrage o narko kriminalu u Dublinu, a njena smrt je pokrenula lavinu pozitivnih promjena u Irskoj

Piše: Irena Mrnjavac

Premda nije nastao zbog nje, ovaj slavni naslov savršeno opisuje nažalost, naglašavam nažalost, nepoznati irsku novinarku. Upravo taj datij joj pridjev „nepoznata”, možda ublaži ovaj tekst.

Riječ je dakle o istinitoj priči, a takve nas, barem bi trebale, najviše pogode. Prije ovog filma, snimljenog 2003., izrašao je još jedan na istu temu, ali s manjim izmjenama likova, pod nazivom *When the sky falls*. Veronica je bila supruga, majka i izvrsna novinarka. Film prati njenu istragu narko kriminala, pojedinaca koji su zaradili bogatstvo u Irskoj provodeći i potičući narkomaniju, prostituciju, teror na irskim ulicama, i to sve pred očima uplašene javnosti. Ipak, jednu ženu nisu uspjeli zastrašiti. Ustrajna u namjeri da se štetni zakoni promijene i ti ljudi zatvore, ne samo da je bila spremna odustati od svoje novinarske priče, nego je izdržala prijetnje i napade...napadali su joj dom, obitelj, ustrijelili je u nogu, nakon toga pretukli...ali ne i zaustavili. Naglašavala je da to ne želi raditi nego jednostavno mora. Film je snimljen retrospektivno.

Njena mučenička smrt pogodi vas u prvim minutama filma, a veliki sprovod, kojemu je barem duhom prisustvovala cijela Irska, dolazi na kraju i sve vam to vraća vjeru u novinarstvo, u društvo, u ljude...

Njeno neumorno istraživanje i na kraju ubojstvo, zaista su doveli do uhićenja svih tih odgovornih osoba. Zakoni su promijenjeni, a stopa kriminala u Irskoj u samo godini dana smanjena je za 15%. Njena žrtva i smrt ujedlinili su Irsku. Vođeni njenim primjerom te uvjereni da i oni ako su ujedinjeni mogu nešto učiniti, ljudi su izašli na ulice. Kažu da i leptir može pokrenuti oluju, a u ovoj priči to se i ogleda. Guerin je promijenila percepciju o novinarama kao vječnim „zabdalima”. Oni to moraju biti i to im je posao, ali društvo mora biti svjesno koliki značaj imaju mediji i koristiti ih upravo za ovakve stvari.

Pogledajte ovaj veliki film o još „većoj“ ženi, heroini našega doba, pa onda recite da nešto nije moguće. Novinare svakodnevno, po cijelom svijetu, ubijaju.

Preporučujemo

ŠTA ĆEMO ZA SUTRA?

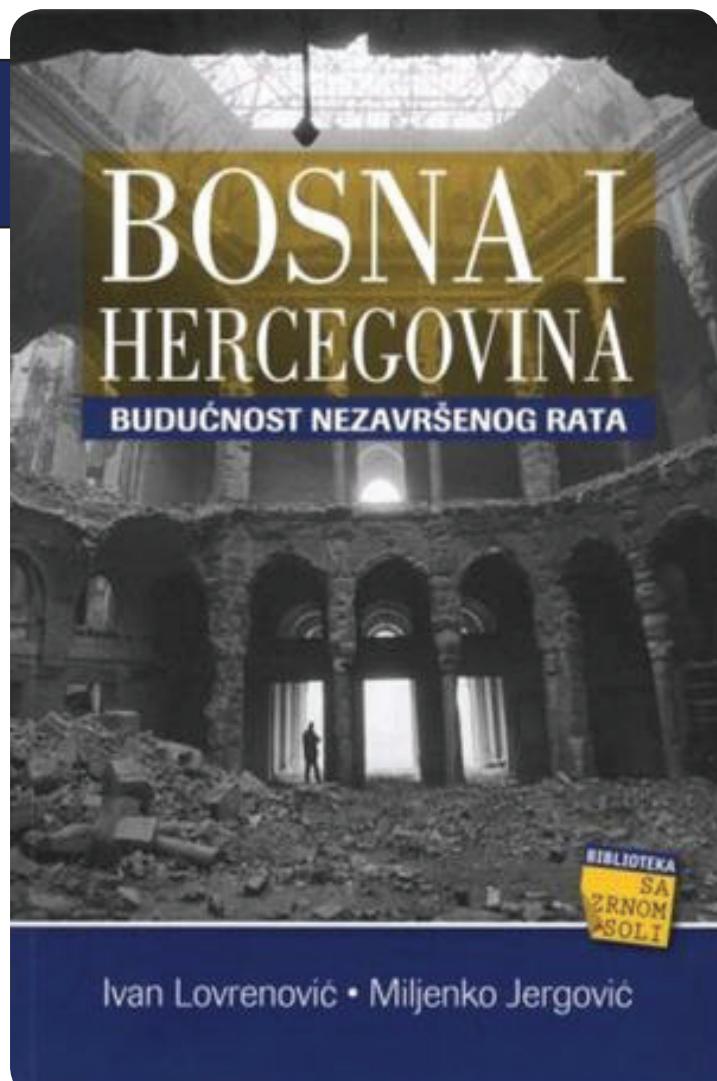
Analiza današnje situacije u Bosni i Hercegovini – što nam je potrebno kako bismo nastavili dalje, da li je suživot u Bosni i Hercegovini moguć?

Piše: Ivana Bilić

Naslov knjige govori o pravom stanju stvari danas u Bosni i Hercegovini. Rat je nastavljen prividnim mirom. Ratujemo na suptilnije načine, živimo u strahu od drugačjeg, uvijek onaj kojem navodno pripadamo smatramo ugroženim, skloni smo samosažaljenju, djeca se odgajaju u mržnji.

Knjiga se sastoji iz tri dijela: „Sam u Bosni“, u kojem Jergović piše o Ivanu Lovrenoviću, kao državljaninu Bosne i Hercegovine, o njegovim godinama provedenim u ratu, njegovim gubicima. Drugi dio je Jergovićev intervju sa Lovrenovićem pod nazivom „Kao Bosanac, nisam manje Hrvat, zato što nisam samo Hrvat“. Treći dio je „Dvadeset jedna teza“, koji je zapravo analiza Ivana Lovrenovića, a koju drugi autor, Jergović, vidi kao osnovne naputke za ozdravljenje ovog našeg društva. Knjiga završava Lovrenovićevim esejima o Franji Tuđmanu i Aliji Izetbegoviću.

Čitanje ove knjige je jako dobar početak za razumijevanje u kakvim smo to manipulatorskim rukama trenutno, u kakvim zablude, kakve su to političke ideje kojima se vodimo. Zaboravimo za trenutak na političare i njihova prepucavanja, uvažimo mišljenje intelektualaca.

Bitno ba

SPORT: 1 – DROGA: 0

Tri su segmenta da bi naš organizam bio izbalansiran.
Jedan od njih je definitivno tjelesna aktivnost.

Piše: Aldina Delanović

Naše tijelo se sastoji od tri komponente: intelektualna, duhovna i tjelesna. Buda je propagirao da sve tri komponente moraju biti u ravnoteži. A ako i sami razmislimo vidjet ćemo da naš organizam ne može funkcionirati bez sve tri komponente. Imam osjećaj da svi zanemaruju tjelesnu. Pa tako imamo veoma pametne studente koji su tjelesno zakržljali, ili sportaše koji su na području obrazovanja na minimumu. Ali to nije uvijek slučaj. Ovo je samo banalan primjer, na kojem nastojim da vas ubjedim o važnosti sva tri segmenta. Ovaj duhovni ili emocionalni: neki ga hrane religijom, neki smisle vlastitog Boga, neki vjeruju u ljubav ili slave seks kao nešto sveto. Sve su to naše različitosti koje nas ujedinjuju.

O sportu se ovih dana najviše pisalo, naravno o nogometu koji je kod nas jedan o cjenjenijih sportova.

I moja prva asocijacija, slika u glavi kad se spomene sport jeste baš nogomet, košarka, atletika. Ima li onih čija je prva asocijacija šah, trčanje prirodom, tjelovježba, i da ne nabrajam. Te nama bliže sportove možemo raditi kad nam se prohtije, jer nam ne trebaju dvorane, velike ekipe ili skupa oprema.

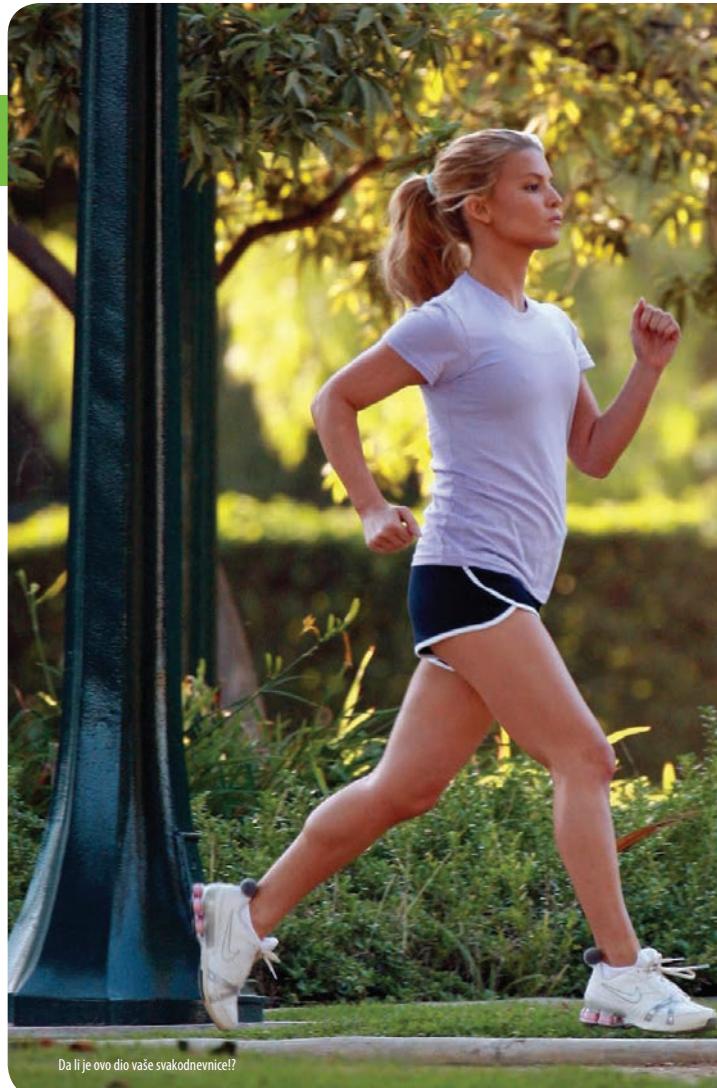
Jednostavno, ako je lijepo vrijeme istrčimo iz kuće/stana i put pod noge, slušalice u uši (ali ne preglasnot!) i sav teret prebacimo na naše mišiće. Neopisivo dobar osjećaj! Naučnici su dokazali lučenje hormona srće prilikom trčanja ili tjelovježbe. Upravo je to razlog zašto se tako dobro osjećamo dok se onako oznjeni i umorni vraćamo kući.

A tjelovježba. Eee, to je „aktivnost koja život znači“!

Dokazano je da 15 minuta dnevne tjelovježbe produljuje život, drži nas u formi tj. naša kondicija i izdržljivost su na dobitku, smanjuje se rizik od karcinoma. Još jedan plus kod tjelovježbe i trčanja je izgled našeg tijela. Pri tim aktivnostima znojenjem tope se naše masnoće, oblikuju mišići. Drugim riječima to je osnovna razlika nazočljivija u ljetnim danima, bazenima, suncu ili moru i pogledu na nekog zgodnog sportaša/icu.

Zato, ako ništa, steknite naviku bar dva puta sedmično da iskoristite čas tjelesnog i zdravstvenog odgoja.

Kod nas srednjoškolaca, to su sati kad najviše ljenčarimo, sjedeći po klupama, tribinama, čekajući da zazvoni ili da profa kaže da smo slobodni. Nek nam u podsvijesti bude uključen alarm o važnosti sporta za naš organizam.

20 MLADIH IZ BIH I NJEMAČKE NA ZAJEDNIČKOM PROJEKTU

“Don’t shut up - your opinion counts” - je projekat ONAuBiH i Schuler Helfen Leben Stiftung iz Berlina koji je trebao biti održan u periodu od 04.04.- 15.04.2012. godine.

Međutim, zbog problema sa letovima je prolungiran za period od 07.07. - 18.07.2012. godine.

Nešto više od 50 mladih je apliciralo, a uvjeti su bili:

- da je državljanini/državljanka BiH
- te da poznaje osnove engleskog jezika kao službenog na ovom projektu

Nakon čitanja aplikacija i Skype intervjuja, na engleskom jeziku, koordinatorni tim projekta će izvršiti selekciju učesnika - njih 10. O intervjuju i ostalim dogadjajima vezanim za projekat, aplikanti će biti obavješteni putem mail-a. Cilj ovog projekta je istraživanje o ratnom novinarstvu, gdje će se uporediti kvalitet izvještavanja, objektivnost i nepristrasnost njemačkih novinara tokom i nakon II svjetskog rata i izvještavanje u Bosni i Hercegovini 90-ih.

Za sve nejasnoće i dodatne informacije, budite slobodni kontaktirati nas i na dennishadzic@gmail.com, onaubih@gmail.com, dedovicharis@gmail.com ili +387 33 205 850

Srednjoškolci putuju

ŽELITE SE ŠKOLOVATI U BRAZILU, RUSIJI, PORTUGALU!?

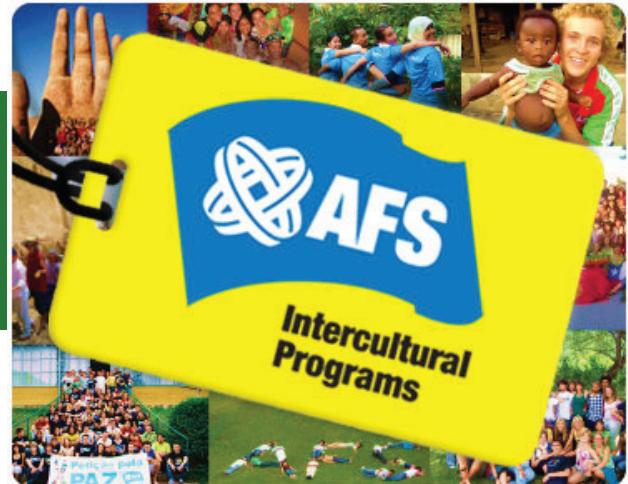
Ukoliko ste ambiciozni, željni novih znanja, nivh poznanstava, putovanja.. ovo je prilika za vas!

Piše: Zvjezdana Marković

Priča o nevladinoj organizaciji koja svoj rad u potpunosti bazira na volunterskom zalaganju mladih ljudi, počinje prije 10-ak godina. Udrženje građana Interculturalni susreti u BiH (UG ISU BiH) je organizacija koja u saradnji sa AFS Intercultural Programs, putem programa razmjene, pruža mladima iz cijele Bosne i Hercegovine iskustva interkulturnog učenja. Kroz jednogodišnje i tromjesečne programe razmjene sprovodi svoju viziju, a to je da kroz programe interkulturnog učenja pomogne u stvaranju pravednjeg i mirnijeg svijeta.

UG ISU BiH ima sjedište u Sarajevu i aktivno odjeljenje u Banja Luci. Programi razmjene učenika namijenjeni su srednjoškolcima iz BiH, koji se odluče jedan period svog školovanja provesti u inostranstvu. Razmjena se bazira na principu ugošćavanja učenika i obaveznog pohađanja škole, tako da učenik pored jezika, ima mogućnost direktnog upoznavanja i nove kulture te običaja zemlje u kojoj boravi.

One godine u ponudi se, zbog svoje jedinstvenosti ističu Brazil, Rusija, Portugal i Španija. Svake godine volonterski tim ISU-a se posebno potruđi da obezbijedi i određeni broj stipendija za učenike koji nisu u

mogućnosti da sebi priušte jedno ovakvo iskustvo. Za 2012/13 godinu učenicima su obezbijeđene dvije punе stipendije za Italiju, a tu su i djelimične stipendije za Njemačku i još neke zemlje. U proteklih 9 godina, UG ISU BiH je u saradnji sa AFS-om organizovalo učešće u AFS jednogodišnjim i tromjesečnim programima razmjene u inostranstvu za 99 učenika iz BiH, a od 2009. godine počinje i AFS program ugošćavanja učenika iz inostranstva u BiH, te je do danas ugošćeno 7 učenika iz Njemačke, Češke, Poljske i Turske i to u Sarajevu, Banjaluci, Cazinu i Kladnju.

Iskustvo razmjene priprema učenike za život na način na koji to ne može niti jedno drugo. Nova zemlja, nova kultura, nova poznanstva... Ukoliko želite iskusiti nešto sasvim drugačije, pridružite se grupi od 13.000 učenika iz cijelog svijeta koji svake godine učestvuju u nekom od AFS programa razmjene. Najbitnije od svega, iskustvo razmjene će ti pomoći da sazriješ, ali i da ojačate svoju ličnost, do čega ćete doći, prolazeći kroz pozitivna, ali i negativna iskustva.

Više informacija o programima na www.afs.ba

Piše: Irena Mrnjavac

Prestanite čekati sudbinu, uzmite stvari u svoje ruke. Pogotovo vi rođeni u BiH. U obzir ću uzeti vrijeme poslije rata, jer kako reče jedan od najvećih umova drage nam države, kod nas se od Daytona godine broje. A već 16 godina ništa nam nije „palo s neba“. Letargija i „kukanje“ postali su glavni nacionalni simboli. Mladi nemaju izgovor za odustajanje od života, a upravo su to uradili odustavši od budućnosti.

Sjedeći u kafićima, gledajući Šeherzadu (ili koju drugu sapunicu koja se trenutno prikazuje), gledamo život kako prolazi pored nas. Prolazi prema našim susjedima, prolazi prema Europi, prolazi sad čak i do Mjeseca, a mi... neki ostajemo u Bosni, neki u Hercegovini, a neki u Bosni i Hercegovini.

Svi smo dobri političari, svi smo dobri izbornici, umjetnici, svi znamo sve raditi samo što nismo probali. Obrazovanje ne valja, posla nema, kulturnih sadržaja još manje, a kako smo samo željni kulture. Nema ni kvalitetne zabave, a i nje smo navodno željni.

LETARGIJA: NACIONALNA BOLEST

Tko će nam pomoći ako smo samo odustali od svoje budućnosti

Zamislite ovu situaciju: pored škole, fakulteta, i svih tih drugih obaveza, raditi dosadne i teške honorarne poslove i onda sav taj zarađeni novac slati tamo nekim nepoznatim mladim ljudima u nekoj Nedodžiji, zvanoj Bosna i Hercegovina.

Nama zvuči smiješno, ali mladi, evo konkretno u Njemačkoj, to rade.

Toliko je nevladinih domaćih i stranih organizacija. Toliko je prilika koje nude strana veleposlanstva. Toliko je ideja koje sami i zbog sebe možemo ostvariti. Budimo zato sebični! Daleko smo još od pomaganja drugima, ali pomožimo barem sebi. Preuzmimo kontrolu nad svojom budućnošću kada već prošlost nismo birali, a nismo ni krivi za nju. Svet o kojem sanjamo gledajući serije, ne postoji. Barem ne u Bosni i Hercegovini. Ovdje se od scenarija samo horori ostvaruju, a u jednomu smo takvom već glumili. Vrijeme za promjenu žanra je došlo odavno, samo smo nekako prenaglo iz horora „uskočili“ u komediju. Nemamo mi još toliko razloga za smijeh i razbibrigu.

Spasi nas, Bože, kuge, glada, rata i letargije.

PUŽ BESKUĆJAK U JEŽEVOJ KUĆICI

nažalost ovaj tekst nije lektorisan. jbg imali smo para samo za prvih 18 stranica)

Piše: Denis Hadžić

Draga mama, kako si? Kako ste svi vi skupa? Šta ima kuća?
Ja sam dobro, maltene odlično. Evo pišem ti pismo. Sad sam rođeni Sarajlija ima tri godine haman.

Daj životat da odma na stvar pređemo- Hladno mi je. Pošalji mi toplice odjeće. Stvarno, zima je u Sarajvu zajebana pravo, a sad će i snijeg. Ali ja mu i ne vjerujem čak i da padne dok ne vidim komentare na facebooku da je pao. A da je hladno- jes hladno je!

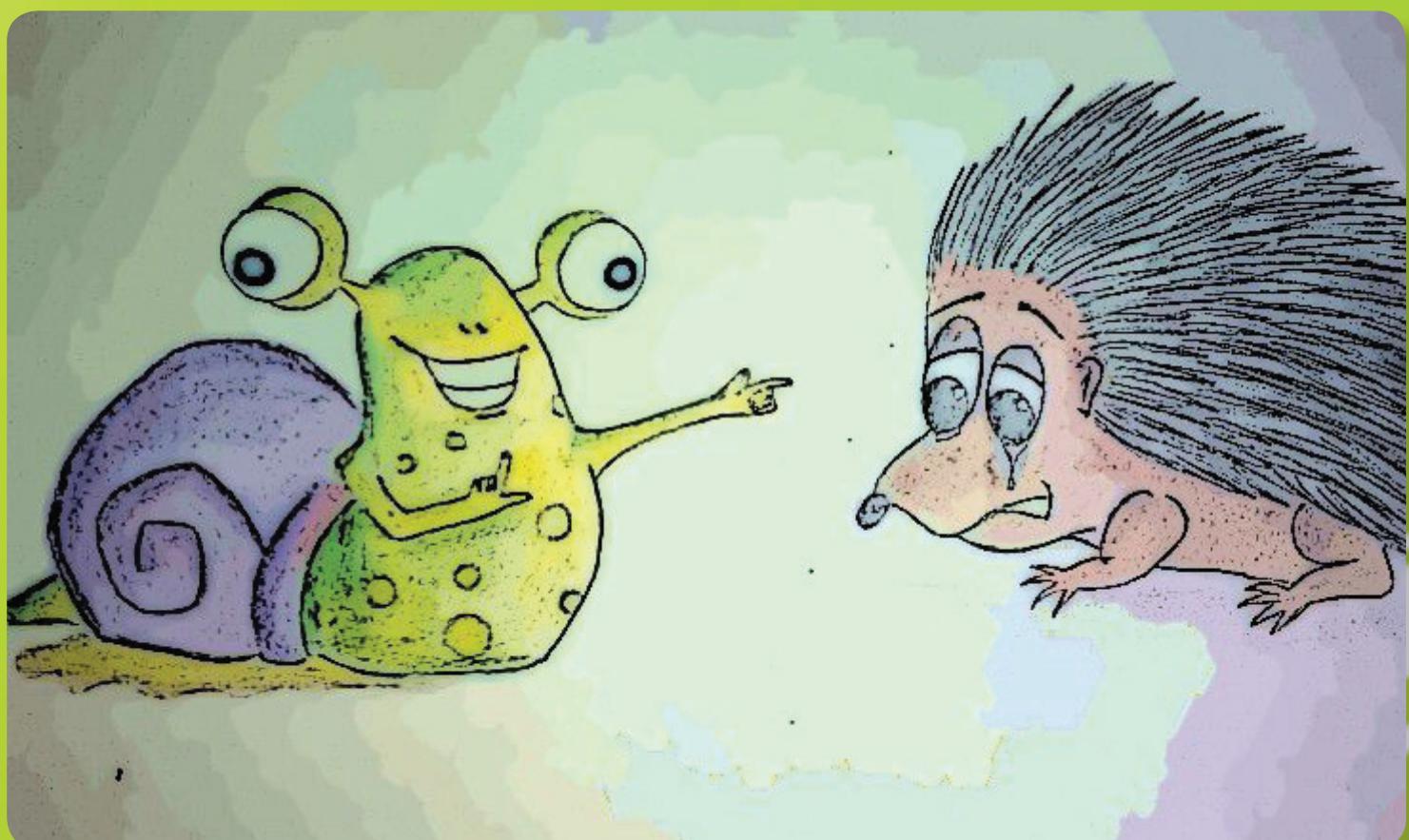
Hladno po čaršiji ono baš baš, hladno po baščaršiji ono baš, Miljacka hladna isto, isparava nešto što dere nozdrve, smrdi mama gore od mojih nogu, hladno je i pod jorganom, hladno pivo, hladno po domu, ma svukuda. Po tramvajima je najhladnije, haman svaki čo'jek nosi hladno za pasom. Pošalji mi najdebelju jaknu što imam da se ugrijem od tog...

Sutra imam neki ispit pripremam ga ko pravi. Nema zajebancije. Uzeo sam pet marki, rasitnio i čak nekoliko prosijaka ispoštovao. Po marku dvije, kolko je kojeg zapalo. Nebil Bog dao šes. Knjiga mi je na prvom mjestu. Učim. Pogotovo učim odonda kad si me nazvala i rekla: „Nekad je Snjeguljica bila pola marke.“ Znam da jes. Nekad je i kruh bio marka- kila i to, draga mama. Nekad je i osam bio samo broj. Al haj ne kontaš ti to. Kako god ja više ne bih sladoleda polizo nema tih para. Štedim!

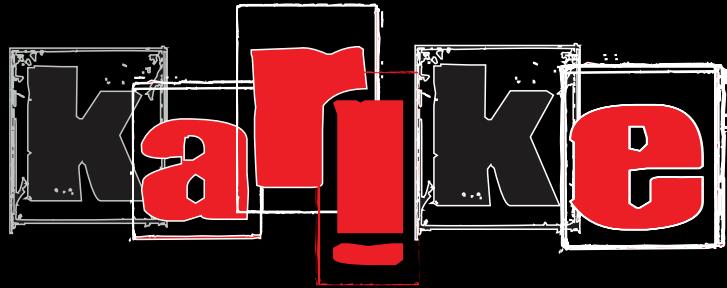
Gladan vala nisam. Dobra je u domu hrana. Ja nekad jedem za dva, nekad za tri bona, nekad dovedem druga pa i on jede. Fakat je dobro, sve... Osim graha... Nije ko onaj tvoj grah da ja kad prnem (da prostiš) odmah attachment zakačim uz to. Ovo ti s attachmentom neš skontat, garant, ali glavno je da sam htio reći da se zbog tvog graha usrem kako je dobar.

Jojjj znaš šta je najbolja fora kad živiš u Studentskom domu na zadnjem spratu- Ne kapa ti iz tuđih vodokotlića! (Ali ovo ne vrijedi za kišnicu)

Mama- Odrasto sam. Skonto sam da plavi dio gumice ničemu ne služi... Samo cijepa papir. Ne pišam više oko šolje i svaki put dignem poklopac, šišam se čim malo kosa naraste, kad odem u goste ne lapam sa stola mezu, kupam se svako malo i tako to. Idem ja sad kupati se. Topla je još 45 minuta. Čuvajte se, okanite se tih serija nema tu ništa dobro. Ionako će se uzeti na kraju. Pozdravi dida i majku. I vidimo se za 1.maj da okrenemo ražanj.

... i poznati čitaju

Predrag Lucić

Split, 12. 02. 1964., Split. Suosnivač Feral Tribunea.

Redatelj, novinar i književnik. Pisac se pokazuje kao vješt versifikator, zavidne opšte, historijske i poetske kulture, duhovit do boli i bolan do istine.

Boris Dežulović

20. 11. 1964., Split. Suosnivač Feral Tribunea.

Novinar, pisac, kolumnista čija djela kad čitate ne znate da li bi plakali ili se smijali, jer malo ko danas tako vješto kalemi najduhovitije poante sa onim najmračnjim.